

Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΣΩ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

PROJECT TITLE: SUPERHEROES

PROJECT CODE: 2022-2-CY02-KA220-YOU-000101622

**Co-funded by
the European Union**

Το πρότζεκτ «Superheroes» (2022-2-CY02-KA220-YOU-000101622) χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά του/των συγγραφέα/ων και δεν αντανακλούν κατ' ανάγκη τις απόψεις και τις γνώμες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο ΕΑΕΑ μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι γι' αυτές.

FONDAZIONE
DON GIOVANNI ZANANDREA
ONLUS

- ΤΟ ΠΡΟΤΖΕΚΤ «SUPERHEROES» - 01
- ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ - 02
- ΒΙΒΛΙΑ COMIC - 04
- ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ “DIVERSAMENTE
ARTISTI” - 16
- ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
ΣΕ ΠΑΡΕΛΑΣΕΙΣ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΩΝ - 22
- ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ
ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ - 27
- ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΓΙΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ - 33
- ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ
ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ - 39
- HIP HOP ΚΑΙ STREET DANCING - 45
- ΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ - SISTEMA - 52
- ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ - Η
ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ RULLI FRULLI - 57

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

PROJECT «SUPERHEROES»

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
- WEBINAR
- ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ
- ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ:

- ΒΙΒΛΙΑ COMIC
- ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
- ΒΙΝΤΕΟ ΚΑΛΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

Σύμπραξη έργου:

Το έργο υλοποιείται με 3 χώρες-εταίρους:

- Youth for Exchange and Understanding Cyprus από την Κύπρο.
- CENTAR ZA MLADINSKI AKTIVIZAM CMA-KRIK & Monikom-Trejd Katerina DOOEL Uvoz Izvoz Skopje από τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας.
- Fondazione Don Giovanni Zanandrea Onlus από την Ιταλία.

Το «Superheroes» είναι ένα έργο που χρηματοδοτείται από το Erasmus+ με στόχο:

- Να ενθαρρύνει τους νέους να προωθήσουν την κοινωνική ένταξη μέσω του εντοπισμού των θετικών παραδειγμάτων των κοινοτήτων τους.
- Να δημιουργήσει καινοτόμες πρακτικές για εκπαιδευτικούς, δασκάλους, γονείς και άλλο προσωπικό που συνδέεται με την εκπαίδευση και την ανατροφή των νέων.
- Να δημιουργήσει νέες πρακτικές στην εκπαίδευση για την κοινωνική ένταξη και να αυξήσει τις πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς στην εργασία με νέους.

Το έργο αναπτύσσει μια νέα μεθοδολογία για τους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, εστιάζοντας σε μια νέα προσέγγιση στην καλλιτεχνική έκφραση της εργασίας με τους νέους - τα κόμικς.

Η μεθοδολογία παρέχει εργαλεία και σύνολα δεξιοτήτων που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας, αλλά και ενθαρρύνει τους νέους να δημιουργήσουν νέα εκπαιδευτικά κόμικς. Με αυτόν τον τρόπο, οι νέοι θα μάθουν και θα έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν καλλιτεχνικά. Τα κόμικς δεν είναι κάτι καινούργιο, αλλά η διαδικασία διαπλοκής των κόμικς με τη μη τυπική εκπαίδευση, η δημιουργία εκπαιδευτικών βιβλίων κόμικς που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι λειτουργοί νεολαίας στην καθημερινή τους εργασία με τους νέους, άρα ένας οδηγός που θα παρέχει τις δεξιότητες και τις γνώσεις για το πώς να δημιουργήσουν ένα τέτοιο βιβλίο είναι κάτι που δεν υπάρχει ακόμη στη μεθοδολογία της εργασίας με τους νέους.

Co-funded by
the European Union

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΠΟ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Μέσω του προγράμματος «Superheroes» επιδιώξαμε να παρουσιάσουμε καλές πρακτικές σε τοπικό επίπεδο, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης για νέες μεθοδολογίες στην εργασία με νέους. Το έργο, μεταξύ άλλων, έχει ως στόχο να συμβάλει στην πολυμορφία και την ένταξη, καθώς και να αναδείξει την τέχνη ως προφανές εργαλείο για τον κοινωνικό μετασχηματισμό και την εργασία με νέους. Αυτή η εργαλειοθήκη βασίζεται στις συνεντεύξεις που είχαμε με τους εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας που χρησιμοποιούν αυτές τις μεθοδολογίες και θέτει ένα σύνολο κατευθυντήριων γραμμών για άλλους επαγγελματίες που θα ήθελαν να τις χρησιμοποιήσουν.

ΓΙΑ ΠΟΙΟΥΣ ΠΡΟΟΡΙΖΕΤΑΙ

Το εγχειρίδιο αυτό απευθύνεται σε εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, εκπαιδευτικούς και άλλους επαγγελματίες που εργάζονται με νέους, καθώς και σε οποιονδήποτε επιδιώκει να χρησιμοποιήσει τα καλλιτεχνικά μέσα ως μέσο ένταξης.

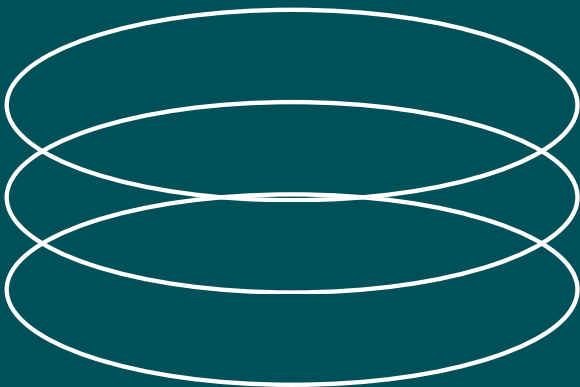
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ:

WEBINAR

Το παρόν εγχειρίδιο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο διαδικτυακό σεμινάριο «Inclusion Learning through Creative Practices in Youth Work », το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2024. Μπορείτε να παρακολουθήσετε το διαδικτυακό σεμινάριο [εδώ](#).

**ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ
ΜΑΘΗΣΗ
ΜΕΣΩ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ
ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ
ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ**

ΒΙΒΛΙΑ COMIC

Περίληψη της μεθοδολογίας

Τα comic είναι μια μορφή οπτικής αφήγησης που συνδυάζουν και συνθέτουν οπτική τέχνη που εμφανίζεται σε χρονολογική σειρά σε συνδυασμό με αφηγηματικό κείμενο. Τα comic έχουν εξελιχθεί σημαντικά από την εμφάνισή τους, αποτελώντας ένα σημαντικό πολιτιστικό φαινόμενο και ένα νέο μέσο αφήγησης. Η οπτική γλώσσα των κόμικς είναι πλήρως κατανοητή από τους περισσότερους ανθρώπους και χρησιμοποιείται εδώ και καιρό ως εργαλείο έκφρασης καθιστώντας τα κάτι περισσότερο από μια απλή πηγή ψυχαγωγίας αλλά και ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Η ικανότητά τους να ευαισθητοποιούν και να διαδίδουν πληροφορίες τα καθιστά ως μια αποτελεσματική μέθοδο διδασκαλίας που μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την συμμετοχή του αναγνώστη, τη διατήρηση της μνήμης και την εννοιολογική κατανόηση.

Η Χρήση των Comic στην Εργασία με την Νεολαία

Η εργασία με τους νέους είναι ένας τομέας με μεγάλη δυναμική που βρίσκεται σε διαρκή εξέλιξη για να ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες ανάγκες της νεολαίας. Οι ανάγκες των νέων, ειδικότερα, συχνά παραβλέπονται όταν πρόκειται για την προσωπική υποστήριξή τους, την αυτεπίγνωσή τους και την εκπαίδευση έξω από τα πλαίσια της τυπικής εκπαίδευσης. Τα comic αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο στην εργασία με νέους. Προσφέρουν έναν μοναδικό τρόπο να διευκολύνουν την κατανόηση πολύπλοκων και ευαίσθητων θεμάτων, χρησιμεύοντας ως μια ελκυστική δραστηριότητα και ως μέσο επέκτασης της μάθησης μέσω των οπτικών αφηγήσεων. Όταν χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά, τα comic και τα graphic novels μπορούν να γεφυρώσουν πολιτισμικά, γλωσσικά και κοινωνικά χάσματα, προωθώντας την ενσυναίσθηση και την κατανόηση μεταξύ διαφορετικών ομάδων. Με την ενσωμάτωση των comic στην εργασία με τους νέους, οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας μπορούν να δημιουργήσουν πιο περιεκτικά, δημιουργικά και αποτελεσματικά περιβάλλοντα που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των νέων.

Μεθοδολογία

Τα comic απευθύνονται σε κοινωνικά ζητήματα στο πλαίσιο της εργασίας με τους νέους μέσω μιας μελετημένης, βήμα προς βήμα προσέγγισης που συνδυάζει τη δημιουργικότητα και παρέχει κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων με κύριο στόχο να ανοίξει μια ευρύτερη συζήτηση. Παρακάτω ακολουθούν τα βήματα με τα οποία πρέπει να αναπτυχθεί ένα comic:

01.

ΕΡΕΥΝΑ

- **Το πρώτο βήμα** της όλης διαδικασίας δημιουργίας comic είναι η διεξοδική ανάλυση του θέματος, η κατανόηση των κοινωνικών ζητημάτων και της ομάδας-στόχου. Είναι χρήσιμο, αν είναι δυνατόν, να ξεκινήσετε με τη διεξαγωγή έρευνας, συνεντεύξεων ή ομάδων εστίασης για να συγκεντρώσετε περισσότερες γνώσεις - για παράδειγμα, αν ο στόχος είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ο οργανισμός που δημιουργεί τα comic θα πρέπει να μιλήσει με άτομα με αναπηρία, φροντιστές, εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες για να κατανοήσει τις βασικές προκλήσεις και παρανοήσεις γύρω από το θέμα. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να διενεργηθεί μια ανάλυση σε βάθος των διαθέσιμων πρωτογενών και δευτερογενών πηγών, όπως μελέτες περιπτώσεων, εκθέσεις, έγγραφα για δημόσιες πολιτικές και άλλα επιστημονικά ή μη επιστημονικά έγγραφα, που θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση του ίδιου του comic. Αυτή η φάση θα βοηθήσει τον οργανισμό που δημιουργεί τα comic να κατανοήσει τις ανάγκες του κοινού-στόχου, τα επίπεδα αλφαριθμητισμού και επίσης το πολιτισμικό υπόβαθρο πριν από την εκπόνηση.

02.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

- **Το δεύτερο βήμα** είναι η μετατροπή των συλλεχθέντων πληροφοριών σε μια συναρπαστική ιστορία. Η ομορφιά των comic έγκειται στην ικανότητά τους να εξηγούν πολύπλοκα ζητήματα σε απλές, κατανοητές και ευανάγνωστες ιστορίες. Ο καλύτερος τρόπος για αυτό το βήμα είναι η συνεργασία με εμπειρογνώμονες και καλλιτέχνες - συγγραφείς και εικονογράφους για τη δημιουργία της ιστορίας. Συνήθως, σε αυτό το βήμα οι καλλιτέχνες δημιουργούν ένα storyboard για να αποτυπώσουν οπτικά τη ροή του comic. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να διασφαλιστεί και ότι όλα συνάδουν με τους στόχους του έργου. Οι χαρακτήρες θα πρέπει να αναπτύσσονται με προσοχή, αντιπροσωπεύοντας την ποικιλομορφία της κοινότητας και αποφεύγοντας τα στερεότυπα. Αυτοί οι χαρακτήρες μπορούν να αποτελέσουν σύμβολα πραγματικών ζητημάτων, βοηθώντας τους αναγνώστες να ταυτιστούν με τις προκλήσεις, αλλά και τις επιτυχίες τους. Ανάλογα με το κοινό, το comic μπορεί να χρειαστεί να γραφτεί σε απλή γλώσσα ή να μεταφραστεί σε τοπικές διαλέκτους που θα το κάνουν πιο προσιτό.

03.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

- **Το τρίτο βήμα** ακολουθεί αφού έχουν οριστεί η ιστορία και οι χαρακτήρες. Σε αυτό το βήμα θα ζωντανέψουν μέσω της εικονογράφησης. Οι εικόνες παίζουν σημαντικό ρόλο στο να γίνει το comic ελκυστικό και αποτελεσματικό. Οι ΜΚΟ συνήθως συνεργάζονται με εικονογράφους ή τοπικούς καλλιτέχνες που κατανοούν το πολιτιστικό πλαίσιο της κοινότητας και αυτό διασφαλίζει ότι τα οπτικά στοιχεία, όπως τα ρούχα, τα σύμβολα ή και άλλα χαρακτηριστικά, είναι αυθεντικά και έχουν απήχηση στο κοινό.

04.

ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΦΗ

- **Το τέταρτο βήμα** είναι η διαδικασία πιλοτικής εφαρμογής των comic. Πριν από τη δημοσίευση και τη διανομή του comic, είναι απαραίτητο να δοκιμαστεί πιλοτικά με μια μικρή ομάδα από το κοινό-στόχο. Αυτό επιτρέπει στη ΜΚΟ να συγκεντρώσει ανατροφοδότηση και να προβεί στις απαραίτητες προσαρμογές. Η πιλοτική φάση θα βοηθήσει την οργάνωση να συλλέξει ανατροφοδότηση μέσω συνεντεύξεων, focus groups ή ερευνών. Με βάση αυτές τις πληροφορίες, το comic μπορεί να βελτιωθεί ώστε να διασφαλιστεί ότι θα έχει απήχηση.

05.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ

- **Το πέμπτο βήμα** είναι η δημοσίευση και η διανομή μόλις το comic είναι έτοιμο. Η διαδικασία της διανομής μπορεί να έχει πολλαπλές μορφές ανάλογα με τις προτιμήσεις της κοινότητας και τους πόρους της ΜΚΟ. Για παράδειγμα, εκτυπωμένα αντίτυπα του comic μπορούν να μοιραστούν κατά τη διάρκεια δημόσιων εκδηλώσεων, σε σχολεία ή σε διάφορες άλλες εκδηλώσεις. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικό να υπάρχουν ψηφιακές εκδοχές του όπου θα διαμοιράζονται μέσω όλων των διαδικτυακών πλατφορμών και καναλιών: ιστότοποι, πλατφόρμες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ. Εάν ο οργανισμός συνεργάζεται με άλλους τοπικούς οργανισμούς, οργανισμούς-ομπρέλες, σχολεία ή πανεπιστήμια, αυτό θα βοηθήσει ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη εμβέλεια.

06.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **Το έκτο βήμα** είναι η μέτρηση του αντίκτυπου μετά τη διανομή του comic. Για παράδειγμα, πόσα αντίτυπα διανεμήθηκαν; Πόσοι άνθρωποι είδαν την ψηφιακή έκδοση; Το πιο σημαντικό, το comic προκάλεσε συζητήσεις ή οδήγησε σε ορατή αλλαγή συμπεριφοράς; Τα πιο συχνά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για αυτό τον σκοπό, είναι οι έρευνες παρακολούθησης, η εμπλοκή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή οι συνεντεύξεις/ομάδες εστίασης, και μπορούν να δώσουν πληροφορίες για το πόσο καλά το κοινό κατανόησε το μήνυμα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να είναι χρήσιμο να επισκεφθείτε εκ νέου την κοινότητα μετά από μερικούς μήνες για να δείτε αν υπήρξε κάποια αξιοσημείωτη αλλαγή στις στάσεις ή τις ενέργειες που σχετίζονται με το κοινωνικό ζήτημα.

07.

ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

- **Το έβδομο** και τελευταίο βήμα είναι η διασφάλιση της βιωσιμότητας του comic. Για να εξασφαλιστεί ο αντίκτυπος, το comic μπορεί να προσαρμοστεί ή να επεκταθεί σε δεύτερο ή τρίτο μέρος. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες ή να τροποποιηθεί για διαφορετικά πολιτισμικά πλαίσια, ώστε να προσεγγίσει νέο κοινό. Μπορούν επίσης να δημιουργηθούν συνέχειες ή spin-offs για τη διερεύνηση διαφορετικών πτυχών του ίδιου κοινωνικού ζητήματος ή την αντιμετώπιση παρόμοιων θεμάτων.

ΣΤΟΧΟΙ

- **Ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση των νέων:** Ο κύριος στόχος είναι να προσελκύσει την προσοχή των νέων και να τους εκπαιδεύσει σε σημαντικά κοινωνικά θέματα χρησιμοποιώντας τα comic ως εργαλείο που μπορεί να αναπτύξει χαρακτήρες με τους οποίους μπορούν να ταυτιστούν. Τα comic χρησιμοποιούν γλώσσα, οπτικά στοιχεία και αφηγήσεις που μπορούν εύκολα να έχουν απήχηση στους νέους, καθιστώντας τα πολύπλοκα θέματα πιο προσιτά.
- **Παροχή προσβάσιμων εκπαιδευτικών πόρων:** Ένας άλλος σημαντικός στόχος είναι να καταστούν τα comic ελεύθερα και εύκολα προσβάσιμα στους νέους και τους εκπαιδευτικούς, πέρα από τους παραδοσιακούς θεσμούς όπως οι βιβλιοθήκες και τα σχολεία. Η απλοποίηση θεμάτων όπως τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η ανισότητα των φύλων, οι κλιματικές αλλαγές αναβαθμίζουν τα comic ώστε να χρησιμεύσουν ως πολύτιμο εκπαιδευτικό εργαλείο με δημιουργικό τρόπο.
- **Προσεγγίστε ποικίλα ακροατήρια και σπάστε τα στερεότυπα:** Τα comic είναι σχεδιασμένα ώστε να είναι χωρίς αποκλεισμούς, προσεγγίζοντας ένα ευρύ κοινό διαφορετικών ηλικιών, επιπέδων μόρφωσης και πολιτισμικού υπόβαθρου, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, καθιστώντας τα τα ίδια πλατφόρμες ευαισθητοποίησης. Τα comic μπορούν να αποδομήσουν διαφορετικούς τύπους στερεοτύπων και επιβλαβών αφηγήσεων και με αυτό τον τρόπο μπορούν να ενισχύσουν την ενσυναίσθηση, να εμπνεύσουν δράσεις και να επηρεάσουν τις προσπάθειες υπεράσπισης.

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ COMIC

- **Βασικές αρχές:** Τα comic αναλύουν σημαντικά κοινωνικά θέματα σε κατανοητές αφηγήσεις που συχνά χρησιμοποιούν χαρακτήρες και ιστορίες που ενθαρρύνουν την ενσυναίσθηση και τη σύνδεση με τους νέους. Χρησιμεύουν επίσης και μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως ένα προσιτό εργαλείο που μπορεί να ευαισθητοποιήσει και να ενθαρρύνει την συμπερίληψη.
- **Βασικές τεχνικές:** Συνδυασμός οπτικού και αφηγηματικού υλικού, ανάπτυξη σχετιζόμενων χαρακτήρων, ανάπτυξη ιστοριών που σέβονται το πολιτισμικό πλαίσιο και αφήγηση ιστοριών εύκολα προσβάσιμη σε άτομα με διαφορετικά επίπεδα αλφαριθμητισμού και αναπηρίες.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Συνεργασία:** Συνεργασία με εικονογράφους, συγγραφείς και εργαζόμενους στη νεολαία για να μεγιστοποιήσετε τον αντίκτυπο των κόμικς ως εκπαιδευτικό εργαλείο.
- **Εργαστήρια:** Παρακολούθηση εργαστηρίων που επικεντρώνονται στην αφήγηση ιστοριών, την πολιτιστική ευαισθησία και την ενσωμάτωση, όπου οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας θα βιώσουν και θα βελτιώσουν τις δεξιότητές τους. Μέσω της συνεχούς μάθησης, οι εργαζόμενοι με τη νεολαία μπορούν να ενσωματώσουν δημιουργικά τα κόμικς σε εργαστήρια, εκστρατείες και έργα για να εμπνεύσουν την κοινωνική αλλαγή.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Σαφής και απλή γλώσσα:** Η γλώσσα που χρησιμοποιείται πρέπει να είναι σαφής και απλή. Η απλουστευμένη γλώσσα διασφαλίζει ότι οι αναγνώστες με διαφορετικό εκπαιδευτικό υπόβαθρο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με χαμηλότερα επίπεδα αλφαριθμητισμού, μπορούν να καταλάβουν πλήρως το περιεχόμενο.
- **Οπτική προσαρμογή:** Το comic θα πρέπει να περιλαμβάνει οπτικά στοιχεία που δεν είναι υπερφορτωμένα. Για να διασφαλιστεί η συμπεριληπτικότητα, οπτικά στοιχεία όπως μεγάλες, σαφείς γραμματοσειρές, υψηλή αντίθεση μεταξύ κειμένου και φόντου και απλοποιημένες εικονογραφήσεις θα περιλαμβάνονται.
- **Απλοποιημένες διατάξεις:** Η διάταξη του comic θα πρέπει να είναι καθαρή και ευανάγνωστη, αποφεύγοντας την ακαταστασία και τα πολύπλοκα σχέδια σελίδων που θα μπορούσαν να μπερδέψουν τους αναγνώστες.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- Ένα πρόγραμμα σπουδών βασισμένο σε comic θα πρέπει να ενσωματώνει χαρακτήρες και ιστορίες που έχουν απήχηση στα διαφορετικά υπόβαθρα των συμμετεχόντων. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να εκπροσωπούνται διαφορετικές κουλτούρες, φύλα, ικανότητες και κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι οι συμμετέχοντες αισθάνονται ότι εκπροσωπούνται και ότι συμπεριλαμβάνονται. Με την αναφορά σε κοινωνικά ζητήματα που σχετίζονται με τη ζωή τους, το πρόγραμμα σπουδών μπορεί να προωθήσει μια βαθύτερη σύνδεση μεταξύ του περιεχομένου και των μαθητών.

05.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

- **Εκδηλώσεις:** Τα comic παρέχουν μια εξαιρετική πλατφόρμα για τη διοργάνωση εκδηλώσεων που γιορτάζουν την ποικιλομορφία και τη συμμετοχικότητα. Αυτές οι εκδηλώσεις μπορούν να είναι πολύ αποτελεσματικές για την ανάδειξη ενός ευρέος φάσματος χαρακτήρων και εμπειριών, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν τις δικές τους ιστορίες. Μέσω της αφήγησης ιστοριών σε comic, άτομα με διαφορετικά υπόβαθρα μπορούν να μοιραστούν τις ιστορίες τους.
- **Ενδυνάμωση:** Τα προγράμματα εργασίας για νέους μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα comic ως εργαλείο έκφρασης, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να αναγνωρίσουν και να γιορτάσουν τις διαφορές τους, ενώ παράλληλα ενισχύουν την αυτοπεποίθησή τους. Η ώθηση των συμμετεχόντων να δημιουργήσουν τις δικές τους αφηγήσεις προάγει την αίσθηση της δημιουργίας και της υπερηφάνειας για τις προσωπικές τους ιστορίες, και αυτή η προσέγγιση ενθαρρύνει τη συμμετοχικότητα και τον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ όλων των συμμετεχόντων.

06.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- **Προγράμματα προβολής:** Τα comic μπορούν να αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την προσέγγιση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων μέσω στοχευμένων προγραμμάτων. Παρέχοντας δωρεάν comic και εκπαιδευτικούς πόρους σε κοινότητες με χαμηλό εισόδημα ή σε αγροτικές περιοχές, τα προγράμματα εργασίας για τη νεολαία μπορούν να εμπλέξουν άτομα που διαφορετικά θα είχαν περιορισμένη πρόσβαση σε τέτοιο υλικό. Η προσέγγιση αυτή συμβάλλει στη διασφάλιση ότι οι ομάδες αυτές συμπεριλαμβάνονται σε σημαντικές συζητήσεις και ευκαιρίες μάθησης.

- **Σύμπραξη:** Η συνεργασία με τοπικές οργανώσεις, σχολεία και κοινοτικά κέντρα μπορεί να επεκτείνει σημαντικά την εμβέλεια των comic στην εργασία με τους νέους. Αυτές οι συνεργασίες μπορούν να βοηθήσουν στην ευρύτερη διανομή των comic, διασφαλίζοντας ότι θα φτάσουν σε ένα ευρύτερο κοινό. Μέσω της συνεργασίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς της κοινότητας, τα προγράμματα εργασίας για νέους μπορούν να δημιουργήσουν ένα πιο συμπεριληπτικό και υποστηρικτικό περιβάλλον για τη μάθηση και τη συμμετοχή.

07.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

- **Υποστηρικτική τεχνολογία:** Ψηφιακά εργαλεία όπως προγράμματα ανάγνωσης οθόνης, εφαρμογές μετατροπής ομιλίας σε κείμενο και διαδραστικές μορφές μπορούν να κάνουν τα κόμικς πιο προσβάσιμα σε άτομα με αναπηρίες. Με την ενσωμάτωση υποστηρικτικών τεχνολογιών, οι οργανισμοί μπορούν να διασφαλίσουν ότι τα άτομα με οπτικές, ακουστικές ή γνωστικές διαταραχές μπορούν να κατανοήσουν πλήρως το περιεχόμενο.
- **Υλικό πόρων:** Υλικό που θα σας βοηθήσει να βρείτε και να αξιοποιήσετε το υλικό που θα βρείτε: Η παροχή πρόσθετου υλικού που μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη διδασκαλία μπορεί να αποτελέσει μεγάλη βοήθεια. Το υλικό αυτό μπορεί να έχει τη μορφή εκπαιδευτικών βίντεο, οδηγών βήμα προς βήμα και προσβάσιμες ψηφιακές μορφές που να επιτρέπουν μια πιο εμπλουτισμένη και ελκυστική εμπειρία με τα comic. Αυτά τα υλικά μπορούν να υποστηρίξουν διαφορετικά στυλ μάθησης και να ενισχύσουν την κατανόηση, καθιστώντας το περιεχόμενο πιο διαδραστικό.

08.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

Τα comic πρέπει να σχεδιάζονται με προσοχή ώστε να μην προκαλούν δυσφορία. Οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα ευαίσθητα θέματα αντιμετωπίζονται με σεβασμό, με την κατάλληλη υποστήριξη των συμμετεχόντων. Η δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου για συζητήσεις και η παροχή συναισθηματικής υποστήριξης είναι ουσιώδεις για την προώθηση της ευημερίας σε δραστηριότητες εργασίας με νέους που περιλαμβάνουν comic.

09.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Τα comics μπορούν να αναλύουν περίπλοκα κοινωνικά ζητήματα σε εύπεπτες, κατανοητές ιστορίες. Ο συνδιασμός οπτικών εικόνων με κείμενο, επιτρέπει μια πιο προσιτή προσέγγιση θεμάτων όπως η ανισότητα, η κλιματική αλλαγή ή τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία. Αυτό διευκολύνει το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων ανθρώπων με διαφορετικό μορφωτικό υπόβαθρο, να κατανοήσει και να ασχοληθεί με το θέμα.

- Τα comics μπορούν να διανεμηθούν μέσω ποικίλων μορφών: έντυπα, ψηφιακά, webcomics ή ακόμη και κινούμενα σχέδια.
- Τα comics μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέχρι και στο εκπαιδευτικό υλικό ως ένα ισχυρό εργαλείο για εκστρατείες, εργαστήρια και ενημέρωση της κοινότητας.
- Τα comics μπορούν να έχουν διαρκή αντίκτυπο και να αυξήσουν την πιθανότητα αλλαγής συμπεριφοράς ή διαρκούς ευαισθητοποίησης.
- Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα των comics είναι η ικανότητά τους να προσαρμόζονται για μεγαλύτερη προσβασιμότητα. Η οπτική αφήγηση βοηθά στη μεταφορά μηνυμάτων χωρίς να βασίζεται αποκλειστικά στο κείμενο. Αυτό θα καταστήσει προσιτή την κατανόηση πολύπλοκων θεμάτων από άτομα με γνωστικές ή διανοητικές αναπηρίες. Η χρήση εικόνων, συμβόλων και απλουστευμένης γλώσσας θα το κάνει πιο ενδιαφέρον για αυτή την ομάδα.
- Εναλλακτικές μορφές, όπως comics με ηχητική περιγραφή, εκδόσεις σε γραφή Braille ή διαδραστικές ψηφιακές μορφές με ήχο, μπορούν να καταστήσουν το περιεχόμενο προσβάσιμο σε άτομα με προβλήματα όρασης ή ακοής.

10.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων:** Η συλλογή ανατροφοδότησης απευθείας από τον συμμετέχοντα είναι ένα αρχικό βήμα προς την αποτελεσματικότητα του comic. Οι οργανισμοί και οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν έρευνες, focus groups, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, για να δουν πόσο καλά κατανοεί το κοινό το comic. Αυτή η ανατροφοδότηση βοηθά στον εντοπισμό των δυνατών σημείων και των τομέων που χρήζουν βελτίωσης, διασφαλίζοντας ότι οι μελλοντικές εκδόσεις του comic θα είναι πιο ελκυστικές και σχετικές με τις ανάγκες του κοινού.
- **Αναστοχαστική πρακτική:** Η συνεχής βελτίωση στηρίζεται στον αναστοχασμό, όπου οι οργανισμοί επισκέπτονται εκ νέου την κοινότητα και αξιολογούν τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο του comic. Αναλύοντας τα σχόλια και τις ιδέες από διαφορετικές ομάδες, οι οργανισμοί μπορούν να βελτιώσουν το περιεχόμενο και την προσέγγιση των μελλοντικών κόμικς. Η πρακτική αυτή διασφαλίζει ότι τα κόμικς παραμένουν σχετικά, αποτελεσματικά και ευθυγραμμισμένα με τις εξελισσόμενες ανάγκες και προσδοκίες του κοινού.

Έγγραφα για περαιτέρω ανάγνωση :

Μεθοδολογία για την χωρίς αποκλεισμούς εργασία για τους νέους μέσω comic

—
Τα comic ως εργαλείο κοινωνικής ένταξης. | Πρόγραμμα «SUPERHEROES»

—
Η ενασχόληση των παιδιών και των νέων με τα comic το 2023

—
Η χρήση των comic για την προώθηση μιας κοινοτικής παρέμβασης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ νεαρών προσφύγων σε καταυλισμό στην Ελλάδα

Βίντεο: Η χρήση των Εκπαιδευτικών Comic στην εργασία με την νεολαία-Εκπαίδευση, Αναπαράσταση και Ενσυναίσθηση

Βίντεο: Η χρήση των Εκπαιδευτικών Comic στην εργασία με την νεολαία -Σύνδεση, ενσωμάτωση και σπάσιμο των στερεοτύπων

Βίντεο: Η χρήση των Εκπαιδευτικών Comic στην εργασία με την νεολαία - Οφέλη, ανάπτυξη δεξιοτήτων και συνεργασία

Βίντεο: Η χρήση των Εκπαιδευτικών Comic στην εργασία με την νεολαία - Βασικά στοιχεία, θέματα και περιεχόμενο

“DIVERSAMENTE ARTISTI”

ΜΙΑ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΕΡΓΩΝ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΗΚΑΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΑΝ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

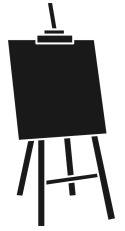
Το Diversamente Artisti είναι ένα εργαστήριο που γεννήθηκε από ένα κοινό πάθος για την τέχνη. Η ιδέα υλοποιήθηκε από ορισμένους χειριστές του κέντρου καθημερινότητας που διαχειρίζεται το Ίδρυμα Zanandrea, με στόχο την προώθηση και τη διαφήμιση των ανθρώπων και των δραστηριοτήτων που ζωντανεύουν αυτή την πραγματικότητα σε καθημερινή βάση.

Στόχοι της δραστηριότητας

- Να δοθεί έμφαση στο έργο που επιτελούν οι φορείς και οι νέοι
- Συγκέντρωση κεφαλαίων για διάφορους ειδικούς στόχους
- Ενθάρρυνση της δημιουργικότητας
- Να αισθανθούν τα άτομα με αναπηρία ότι εντάσσονται στην κοινότητα στην οποία ανήκουν και ότι εκτιμώνται για αυτό που μπορούν να προσφέρουν

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΩΣ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- **Έρευνα:** Η τέχνη παρέχει έναν τρόπο επικοινωνίας εμπειριών όταν τα άτομα δεν έχουν λεκτικές δεξιότητες ή όταν οι λέξεις δεν επαρκούν. Οι άνθρωποι ανέπτυξαν την καλλιτεχνική έκφραση ως ένα ευφάνταστο εργαλείο για την προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και την επίλυση προβλημάτων.
- **Ζωγραφίζω μαζί με ένα άτομο που γνωρίζω και για έναν συγκεκριμένο σκοπό:** Μέσα στο κέντρο ημέρας υπάρχει μια ειδική αίθουσα αφιερωμένη σε δραστηριότητες ζωγραφικής και γενικότερα σε δραστηριότητες που περιλαμβάνουν τη χρήση διαφόρων υλικών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τέχνη. Μέσα σε αυτόν τον χώρο, τα άτομα με αναπηρία που ανήκουν εκεί γνωρίζουν ότι έχουν τον χρόνο και τις γνώσεις των λειτουργιών που αφιερώνουν τον χρόνο και τα ενδιαφέροντα τους στην οργάνωση της δομής. Ο χρόνος που αφιερώνεται στη ζωγραφική και, ως εκ τούτου, στη συνεργασία για τη δημιουργία του ίδιου έργου τέχνης εμπνέει στο άτομο με αναπηρία το αίσθημα της αυτενέργειας και της ενεργού συμμετοχής, κάτι που λίγες άλλες δραστηριότητες κάνουν, ιδίως σε άτομα με σοβαρές γνωστικές διαταραχές.

02.

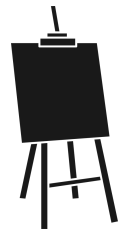
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Πάθος και έμφυτο ταλέντο:** όπως έχει ήδη αναφερθεί, το σχέδιο «Diversamente artisti» απορρέει από το πάθος δύο φορέων για την τέχνη, τόσο σε ένα πιο εννοιολογικό και θεωρητικό επίπεδο όσο και σε ένα πιο πρακτικό επίπεδο πραγματικού δημιουργικού και γενεσιουργού ταλέντου. Συνεπώς, δεν χρειάζεται ειδική εκπαίδευση αν κάποιος έχει ήδη προδιάθεση για σχέδιο και ζωγραφική. Το θέμα είναι τότε να θέσει κανείς σε εφαρμογή τις γνώσεις στον εκπαιδευτικό και σχεσιακό τομέα, ώστε να διασφαλίσει ότι το άτομο με αναπηρία με το οποίο συνεργάζεται κανείς είναι επίσης μια εμπειρία ικανή να καλλιεργήσει τα πάθη και την αίσθηση ικανοποίησης που ακολουθεί τη δημιουργία κάτι όμορφου και αξιοθαύμαστου.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Η δημοπρασία:** Η δημοπρασία κατά την οποία πωλούνται οι πίνακες αποτελεί το αποκορύφωμα της ένταξης αυτού του έργου. Για να γίνουν γνωστά τα αποτελεσμάτα της δουλειάς μας, κάθε έργο, κάθε καμβάς, δημοπρατείται. Κάθε έκδοση του «Diversamente artisti» πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της τοπικής έκθεσης στο Cento, όταν η πόλη είναι γεμάτη ζωή, εκδηλώσεις και ανθρώπους από όλη την επαρχία, συνήθως σε μια πολύ κεντρική και εντυπωσιακή τοποθεσία. Η κοινότητα έχει ανταποκριθεί μέχρι στιγμής με πολύ υψηλό επίπεδο ενδιαφέροντος και συμμετοχής.
- **Αλληλεπίδραση με το κοινό:** Δεδομένου ότι τα άτομα με αναπηρία βρίσκονται στη σκηνή για να παρουσιάσουν τους πίνακές τους, θα μπορούσαν πραγματικά να βοηθήσουν σε όλη τη διαδικασία της ακρόασης, η οποία είναι ένας διασκεδαστικός τρόπος για να αγοράσουν και να πουλήσουν κάτι.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Εξηγήστε στους συμμετέχοντες το έργο και τον στόχο που πρόκειται να επιτευχθεί με τα κεφάλαια που θα συγκεντρωθούν.**
- **Αποφασίστε το θέμα της δημοπρασίας:** την πρώτη χρονιά επιλέχθηκαν διάσημα εξώφυλλα μουσικών δίσκων, την επόμενη χρονιά cult ταινίες, την μεθεπόμενη χρονιά vintage διαφημίσεις, φέτος το θέμα είναι τα κόμικς.
- **Αποφασίστε πόσοι καμβάδες**
- **Προσαρμοσμένη διδασκαλία:** Αναγνωρίστε ότι διαφορετικοί συμμετέχοντες μπορεί να απαιτούν διαφορετικές προσεγγίσεις. Προσαρμόστε τις μεθόδους διδασκαλίας σας ώστε να καλύψετε αυτές τις διαφορετικές ανάγκες, διασφαλίζοντας ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν πλήρως.
- **Τεχνικές ζωγραφικής:** Η τεχνική που χρησιμοποιήσαμε για να φτιάξουμε αυτούς τους καμβάδες, αυτές τις αφίσες, είναι πολύ απλή: και ακρυλικό σε καμβά. Οι καμβάδες είναι ήδη προετοιμασμένοι έτσι με ένα λευκό φόντο ήδη έτοιμο, πάνω στο οποίο πραγματοποιήθηκε το σχέδιο, έτσι δόθηκε η δομή. Το σχέδιο γίνεται με κραγιόνια, χρωματιστά μολύβια. Στη συνέχεια, μαζί με τα παιδιά, καθοδηγώντας και βοηθώντας τα, εκτελέσαμε την τεχνική πιέζοντας τα ακρυλικά χρώματα καλής ποιότητας, τα οποία στη συνέχεια αραιώνονται, ανάλογα με το βαθμό, το αποτέλεσμα που θέλετε να πετύχετε, με νερό.

05.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Τεχνικές ζωγραφικής. Η τεχνική που χρησιμοποιείται για την κατασκευή των καμβάδων είναι πολύ απλή: ακρυλικό σε καμβά. Οι καμβάδες είναι ήδη προετοιμασμένοι με το σχέδιο, το οποίο γίνεται από τους εργαζόμενους στη νεολαία/ ντόπιους καλλιτέχνες με κραγιόνια και χρωματιστά μολύβια. Στη συνέχεια, οι λειτουργοί νεολαίας καθοδηγούν και υποστηρίζουν τα άτομα με αναπηρία να εκτελέσουν την τεχνική του ακρυλικού, πιέζοντας τα ακρυλικά χρώματα, τα οποία στη συνέχεια αραιώνονται με νερό.

06.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

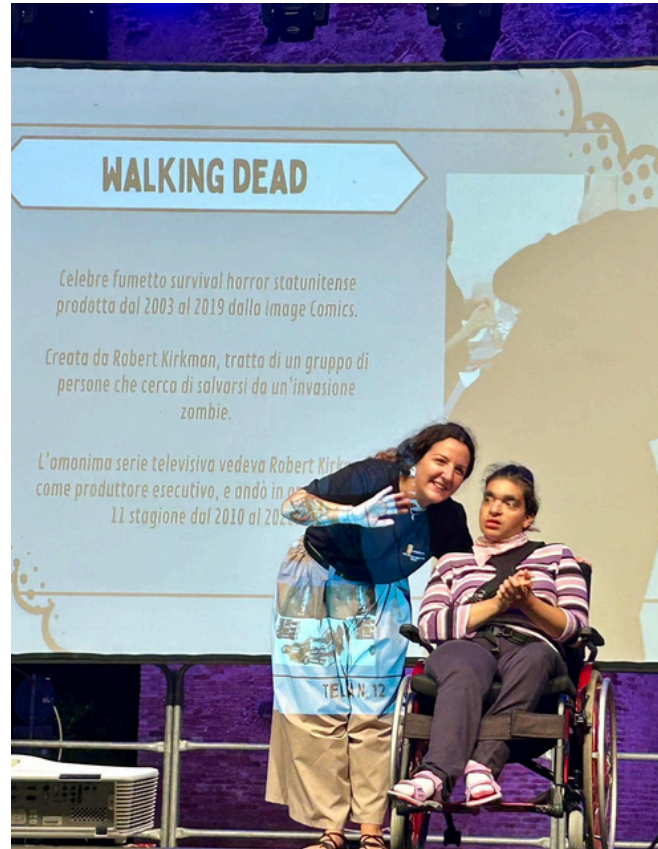
- **Δημιουργήστε δημιουργικές συνδέσεις μεταξύ διαφορετικών έργων:** Δεδομένου ότι το θέμα της δημοπρασίας φέτος ήταν τα κόμικς, σκεφτήκαμε να παρουσιάσουμε, με έναν νέο και περιεκτικό τρόπο, μερικά από τα κόμικς που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου Superheroes. Ζητήθηκε λοιπόν από ορισμένα παιδιά από τις υπηρεσίες του Ιδρύματος να δοκιμάσουν τις δυνάμεις τους στα αγγλικά, να μεταγλωττίσουν και να διαβάσουν τους διαλόγους, ενώ οι εικόνες των αντίστοιχων κόμικς προβάλλονταν στην οθόνη.

07.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΟΡΩΝ

- **Υποστηρικτική τεχνολογία:** Η τεχνολογία βοηθάει και στο κομμάτι της έρευνας, όπως στην επιλογή του θέματος, με αφίσες που μπορούν να αναδημιουργηθούν, αλλά και κατά τη διάρκεια της παρουσίασης του καμβά στο κοινό, ενσωματώνοντας την παρουσίαση του πίνακα με βίντεο ή εικόνα που αφηγείται την ιστορία της αρχικής εικόνας.

08.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Μερικά σημαντικά σχόλια που πρέπει να προσέξετε είναι:** ο αριθμός των ατόμων που συμμετέχουν στη δημοπρασία κάθε χρόνο, το χρηματικό ποσό που κερδίζεται, ο βαθμός ενδιαφέροντος και συμμετοχής των ατόμων με αναπηρία κατά την προετοιμασία των καμβάδων και ο βαθμός ικανοποίησης που εκφράζεται από όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία.

Ενσωματώνοντας αυτές τις κατευθυντήριες οδηγίες, οι youth workers μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη δραματοθεραπεία ως ένα ισχυρό εργαλείο για να εμπλουτίσουν την τεχνογνωσία τους και να δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον και προσβάσιμο για όλους τους συμμετέχοντες.

Ιστορικό και περαιτέρω βιβλιογραφία :

https://en.wikipedia.org/wiki/Creativity_Explored

https://en.wikipedia.org/wiki/Persimmon_Blackbridge The book "Art Therapy and Disability: Theoretical and Clinical Perspectives" from Donna Betts (2012) The book "Art Therapy and Learning Disabilities: 'Don't Guess My Happiness'" di Andrea Gilroy e Gerry McNeilly (2000).

Βίντεο: "Γνωρίστε το “Diversamente Artisti” & Fondazione Zanandrea

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΕ ΠΑΡΕΛΑΣΕΙΣ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΩΝ

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Η συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στη δημιουργία των αρμάτων του καρναβαλιού βασίζεται σε συμπεριληπτικές προσεγγίσεις, όπως ο συν-σχεδιασμός, τα συμμετοχικά εργαστήρια και η χρήση υποστηρικτικών τεχνολογιών. Αυτές οι μέθοδοι εξασφαλίζουν την ενεργό συμβολή τους, ενώ παράλληλα προωθούν την προσωπική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξη. Η συνεργασία με οργανώσεις εγγυάται την προσβασιμότητα και την ενδυνάμωση σε πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Η συμμετοχή στις πέντε Κυριακάτικες παρελάσεις ενισχύει την προβολή και προάγει μια ισχυρή αίσθηση κοινότητας. Η παρέλαση μαζί με άλλους συμβάλλει στη διάσπαση των κοινωνικών φραγμών, προωθεί την ένταξη και ενισχύει τη συλλογική ταυτότητα, ενθαρρύνοντας την αναγνώριση και την ένταξη στην κοινωνία.

Στόχοι της δραστηριότητας

- Κοινωνική ένταξη
- Ατομική ενδυνάμωση
- Ενσωμάτωση στην κοινότητα
- Προβολή και ευαισθητοποίηση
- Συνεργασία και δικτύωση

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ

- **Ιστορικό:** Το Cento Carnival έχει μια ενδιαφέρουσα κοινωνιολογική προσέγγιση, καθώς αποτελεί μέρος των ετήσιων συλλογικών τελετουργιών αλλά είναι και από μόνο του ένα πολυσύνθετο πολιτιστικό τελετουργικό γεγονός. Σε αυτό το πλαίσιο, οι συμβολικές αναπαραστάσεις διαμορφώνονται μέσω της αμοιβαιότητας των αλληλεπιδράσεων των συμμετεχόντων μέσα σε ένα ποικίλο δίκτυο σημασιών και πολλαπλών πραγματικοτήτων. Οι γιγάντιες φιγούρες από χαρτί-μασέ - ακριβέστερα, από «χτυπημένο ή πιεσμένο χαρτί»- κατασκευάζονται ακόμη και σήμερα από τα έμπειρα χέρια των μαστόρων του χαρτιού-μασέ. Αυτοί οι τεχνίτες αφιερώνουν εθελοντικά το πάθος και τον χρόνο τους όλο το χρόνο, από το ένα καρναβάλι στο άλλο, στην ιδέα, τον σχεδιασμό και την κατασκευή των αλληγορικών πλωτών οχημάτων και των πολύπλοκων μηχανικών κινήσεων τους. Οι εντυπωσιακές, πανύψηλες και πολύχρωμες κινούμενες φιγούρες, των οποίων προηγούνται μεγάλες ομάδες καλλιτεχνών με εξίσου πολύχρωμα κοστούμια, σύρονται από ισχυρά τρακτέρ και παρελαύνουν κατά μήκος των κτιρίων που πλαισιώνουν τους στενούς δρόμους του ιστορικού κέντρου της πόλης.
- **Βασική αρχή:** η δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου οι άνθρωποι μπορούν να συμμετέχουν ουσιαστικά και ορατά στις πολιτιστικές και καλλιτεχνικές δραστηριότητες, όχι ως παθητικοί θεατές αλλά ως ενεργά συμμετέχοντες.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

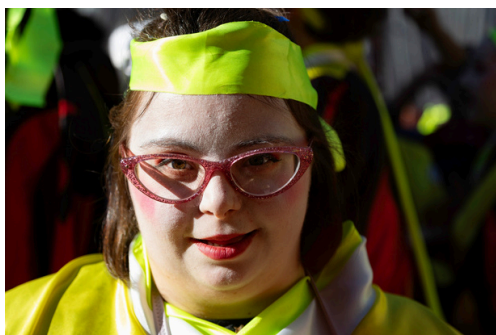
- Δεν υπάρχει συγκεκριμένη εκπαίδευση, συνήθως οι εθελοντές συντονίζουν την κατασκευή και την πυρηνογραφία κάθε πλωτού.
- Υπάρχουν διάφορες οργανώσεις που συνεργάζονται για τη δημιουργία καρναβαλικών αρμάτων. Αυτή που παρουσιάζουμε εδώ, η «I Torroni», εδώ και χρόνια έχει αρχίσει να συνεργάζεται με πολλά άτομα με αναπηρία.
- Πριν ξεκινήσουν οι παρελάσεις, είναι σημαντικό να συμμετέχουν στις πρόβες χορογραφίας, οι οποίες πραγματοποιούνται μία φορά την εβδομάδα, όπου τα άρματα αρχίζουν να παίρνουν μορφή.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Να είστε ανοιχτοί στην κοινότητα:** Ο καρναβαλικός σύλλογος Τορονι, μετά από πολλά χρόνια δραστηριότητας, αισθάνθηκε την ανάγκη να εμπλακεί περαιτέρω με την κοινότητα. Άρχισαν να οργανώνουν εργαστήρια ανακύκλωσης σε σχολεία, να φέρνουν χαρτί-μασέ και να εργάζονται με παιδιά και εφήβους σε διάφορες τάξεις. Ξεκίνησαν επίσης την παράδοση να επισκέπτονται τις δομές φιλοξενίας ατόμων με αναπηρία και ηλικιωμένων το Πάσχα και τα Χριστούγεννα για να προσφέρουν ευχές και να φέρνουν δώρα. Αυτή η εξωστρέφεια, με τη σειρά της, αγκαλιάστηκε με μεγάλο ενθουσιασμό και ισχυρή προθυμία από την κοινότητα του Cento για να συνεργαστεί άμεσα.
- **Πώς μπορείτε να συμμετάσχετε:** Τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν στην δημιουργία του άρματος, συνήθως δουλεύοντας μαζί με κάποιον που μπορεί να προσφέρει υποστήριξη, τόσο στη διαμόρφωση του χαρτιού-μασέ όσο και στη βαφή του, αλλά κυρίως κατά τη διάρκεια των κυριακάτικων παρελάσεων. Δεδομένου ότι πρόκειται για έναν διαγωνισμό μεταξύ διαφορετικών συλλόγων, με το πιο όμορφο άρμα να κερδίζει, αυτό συμβάλλει στο να υπάρχει η κατάλληλη ποσότητα αδρεναλίνης και κινήτρων για να δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό κάθε Κυριακή. Όλοι εργάζονται από κοινού για να γοητεύσουν και να ενθουσιάσουν το μεγάλο κοινό που προσελκύει αυτή η εκδήλωση.

- **Σχεδιάστε δραστηριότητες με τακτική συχνότητα:** Οι σύλλογοι, που αποτελούνται κυρίως από εθελοντές, συναντιούνται σχεδόν κάθε βράδυ από τον Απρίλιο έως τον Ιανουάριο για να καταγιγιστούν ιδέες, να σχεδιάσουν και στη συνέχεια να κατασκευάσουν με φυσικό τρόπο τα άρματα που θα παρελάσουν τον Φεβρουάριο. Από τον Δεκέμβριο έως τον Ιανουάριο, μία φορά την εβδομάδα, εκτός από τους τεχνίτες και τους μηχανολόγους, στην αποθήκη συναντιέται και η ομάδα των νέων που θα διαμορφώσουν τη χορογραφία τους χορεύοντας συντονισμένα μπροστά από το άρμα. Τα άτομα με αναπηρία μπορούν να συμμετέχουν τόσο στην κατασκευή του άρματος όσο και στη χορογραφία που εκτελούν μπροστά από αυτό κατά τη διάρκεια κάθε κυριακάτικης παρέλασης.

04.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Ενδυνάμωση:** Κατά την διάρκεια της δημιουργίας της δραστηριότητας (με τις άπειρες συναντήσεις καθόλη τη διάρκεια της χρονιάς), με την προετοιμασία των χορογραφιών, με τις Κυριακάτικες παρελάσεις, με τον ενθουσιασμό πριν την άφιξη στην κεντρική πλατεία για την παράσταση, με τις νίκες και τα βραβεία, με τις ήττες, με τις ομαδικές συναντήσεις, με τις αναγνωρίσεις έτσι δημιουργήθηκε μια σταθερή και αναγνωρισμένη ομάδα που επιτρέπει σε όλους να αισθάνονται ότι είναι μέρος της.
- **Δημόσια παράσταση:** Συνήθως τα άτομα με αναπηρία έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν αν προτιμούν να μείνουν και να χορέψουν στο άρμα ή αν θέλουν να χορέψουν την χορογραφία μπροστά από αυτό. Έτυχε κάποιιοι από αυτούς να έχουν βασικό ρόλο, μαζί με κάποιον άλλο που μπορεί να είναι επαγγελματίας χορευτής.
- **Ανατροφοδότηση από την κοινότητα:** Για τον πληθυσμό του Cento, αλλά κυρίως για εκείνους που έρχονται από όλη την Ιταλία, και όχι μόνο, για να συμμετάσχουν σε αυτό το σημαντικό γεγονός, το καρναβάλι αντιπροσωπεύει αναμφίβολα μια μεγάλη στιγμή συμπερίληψης και ενσωμάτωσης, στην οποία το παράξενο, το αλλόκοτο, το διαφορετικό ανεβαίνει στη σκηνή και αναπαρίσταται καλλιτεχνικά με πολλές θεαματικές πτυχές.

05.

ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΝ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΟΥ

Το καρναβάλι του Cento αντιπροσωπεύει μια από τις καλύτερες εκδηλώσεις της περιοχής και έχει μια αρχαία και δοκιμασμένη ιστορία με την πάροδο των χρόνων.

Ωστόσο, είναι πιθανή η διοργάνωση μιας παρέλασης αρμάτων και ανθρώπων στο πλαίσιο κάθε τοπικής γιορτής και εκδήλωσης, στην οποία ενδεχομένως συμμετέχουν σύλλογοι και εθελοντές.

Στη συνέχεια, φυσικά, θα πρέπει να προσαρμόζεται στην κάθε πραγματικότητα και στις δυνατότητες που υπάρχουν στην περιοχή: για παράδειγμα, τα άρματα μπορεί να είναι μικρότερα και οι στολές λιγότερο περίτεχνες- οι ομάδες χορευτών μπορεί να είναι μικρότερες και οι χορογραφίες πολύ απλές. Αυτό που έχει σημασία είναι το γεγονός ότι ανήκει σε μια ομάδα που έχει δημιουργήσει κάτι καλλιτεχνικό και μοναδικό, ξεκινώντας απλά από νερό, χαρτί και σίδηρο για κατασκευές και ότι αυτό θα παρουσιαστεί σε έναν πληθυσμό σε μια κατάσταση που εκφράζει την ίδια την κοινότητα.

Με την ενσωμάτωση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν να αρχίσουν να αξιολογούν τη δυνατότητα δημιουργίας, σε μικρότερη κλίμακα από αυτή του Cento, μιας καρναβαλικής παρέλασης που μπορεί να συμπεριλάβει, να διασκεδάσει και να ενθουσιάσει τους νέους με αναπηρίες.

Έγγραφα για περαιτέρω ανάγνωση :

<https://www.zarabaza.it/2024/02/01/un-carro-inclusivo-nelle-sfilate-di-carnevale/>

<https://www.carnevaldiputignano.it/home/2023/02/17/carnevale-per-tutti-un-progetto-per-allargare-la-festa/>

https://www.academia.edu/94228116/Revelry_Inclusion_and_Disability_in_the_Street_Carnival_of_Rio_de_Janeiro

<https://www.independent.co.uk/news/world/americas/rio-de-janeiro-carnival-2015-happy-ambassadors-performers-with-disabilities-are-bringing-variety-to-the-brazilian-party-10050033.html>

Βίντεο: "Γνωρίστε το περίφημο Carnevale di Cento και το Τορονι"

ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Η δραματοθεραπεία είναι η χρήση θεατρικών τεχνικών - όπως ο αυτοσχεδιασμός, η δημιουργία ιστοριών, η μουσική και η κίνηση - για να μπορεί ο καθένας/η καθεμία να εκφραστεί σε ένα καλλιτεχνικό, αντισυμβατικό και μη επικριτικό περιβάλλον. Τα εργαστήρια δραματοθεραπείας είναι ανοιχτά σε μια πληθώρα ατόμων, ομάδων και οργανισμών που αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρίες. Στη δραματοθεραπεία οι άνθρωποι μπορούν να αναδείξουν τα θέματα που επιθυμούν να αντιμετωπίσουν, να διερευνήσουν ή να αναζητήσουν υποστήριξη και έτσι να ενισχύσουν σημαντικά την προσωπική τους ανάπτυξη και την ψυχική τους υγεία.

Στόχοι Δραστηριότητας

- Ενίσχυση της συναισθηματικής αυτογνωσίας και αυτοεκτίμησης
- Προώθηση κοινωνικών δεξιοτήτων
- Αποδοχή του σώματος, επαφή με τα όριά μας
- Επεξεργασία των εμπειριών της ζωής, θετικών και αρνητικών, και η διαφορετική ερμηνεία τους
- Φέρνοντας τις προσωπικές εμπειρίες ζωής στη σκηνή, προκειμένου τις μοιραστούν με ένα ευρύ κοινό

01.

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΡΑΜΑΤΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

- **Βασική αρχή:** Στη δραματοθεραπεία το Σώμα, κάθε Σώμα, μπορεί να συμμετέχει, διεκδικώντας το δικαίωμά του να επικοινωνεί, χωρίς να αισθάνεται ότι κρίνεται.
- **Βασικές τεχνικές:** Οι δραματοθεραπευτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα ευρύ φάσμα δραματικών τεχνικών με λεκτικούς και μη λεκτικούς τρόπους, όπως: ομιλία, χειρονομίες, ήχος, αυτοσχεδιασμός, δημιουργία ιστοριών, ενσάρκωση και κίνηση.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- Οι δραματοθεραπευτές έχουν συχνά ένα υπόβαθρο στο θέατρο, την υγεία ή την εκπαίδευση και μπορούν να απασχοληθούν σε πολλά διαφορετικά περιβάλλοντα, όπως σχολεία, υπηρεσίες ψυχικής υγείας και στον εθελοντικό τομέα.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Σχεδιάστε τακτικές δραστηριότητες:

Συνήθως, ένας κύκλος εργαστηρίων δραματοθεραπείας έχει εκτεταμένη διάρκεια (9 μήνες) και τακτική συχνότητα (1 συνεδρία την εβδομάδα διάρκειας τουλάχιστον μιάμισης ώρας). Αυτό παρέχει στα άτομα με αναπηρία την αίσθηση της συνέχειας των εργαστηρίων και δημιουργεί ένα σταθερό σημείο αναφοράς στη ρουτίνα τους, ενισχύοντας τη δέσμευση και τη συμμετοχή τους. Ο αριθμός των συμμετεχόντων εξαρτάται κυρίως από το είδος της αναπηρίας που αφορά, αλλά κυμαίνεται από 10 άτομα κατ' ελάχιστο έως 15 άτομα κατ' ανώτατο όριο.

- **Βρείτε το σωστό μέρος:** Για τα εργαστήρια δραματοθεραπείας, είναι σημαντικό να υπάρχει ένας εύκολα προσβάσιμος, ζεστός και φωτεινός χώρος με κατάλληλο δάπεδο. Οι δραματοθεραπευτές και οι εκπαιδευτές θα πρέπει να ελέγχουν τον χώρο και να προσπαθούν να τον προσαρμόσουν ώστε να χωράει ή να απομακρύνουν όσο το δυνατόν περισσότερα εμπόδια.
- **Ξεκινήστε από δραστηριότητες αυτοαναστοχασμού:** Οι πρώτες συνεδρίες της δραματοθεραπείας θα πρέπει να επικεντρώνονται σε δραστηριότητες αυτοαναστοχασμού, όπως καθοδηγούμενοι διαλογισμοί, εξερεύνηση του σώματος και ασκήσεις συναισθηματικής έκφρασης. Αυτές οι δραστηριότητες θα πρέπει να ακολουθούνται από συνεδρίες καταιγισμού ιδεών και συλλογικές συζητήσεις με στόχο την ανάδειξη των κεντρικών θεμάτων που θα διαμορφώσουν την τελική παράσταση. Τέτοια εργαστήρια αποτελούν μια καλή ευκαιρία για τα άτομα με αναπηρία να εκφραστούν ελεύθερα και να επεξεργαστούν τις εμπειρίες τους. Για παράδειγμα, οι συμμετέχοντες μπορούν να εξερευνήσουν τα συναισθήματα θυμού και απογοήτευσης για τις συνθήκες ζωής τους και -μέσω των δραστηριοτήτων του εργαστηρίου- να ξεκινήσουν μια διαδικασία ευαισθητοποίησης. Είναι σημαντικό να συμμετέχουν σε αυτό το στάδιο και τα άτομα με αισθητηριακές δυσκολίες (δηλαδή άτομα με προβλήματα ακοής ή όρασης), προσφέροντάς τους εναλλακτικούς τρόπους και μεγαλύτερη υποστήριξη για να εκφραστούν.
- **Ενίσχυση της έκφρασης:** Οι θεατροθεραπευτές θα πρέπει να αφήνουν τους ευατούς τους να αφεθούν σε αυτό που βιώνουν τη δεδομένη στιγμή και να επηρεάζονται από αυτό που μοιράζεται η ομάδα. Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων, ο θεατροθεραπευτής προτείνει ιδέες και -με βάση τις δημιουργικές αντιδράσεις των συμμετεχόντων- διαμορφώνει τις δραστηριότητες.
- **Ανάπτυξη και προετοιμασία της τελικής παράστασης:** Με βάση τα θέματα που προκύπτουν, αναπτύσσεται συλλογικά ένα θεατρικό έργο υπό την καθοδήγηση του θεατροθεραπευτή. Σε επόμενα εργαστήρια, οι συμμετέχοντες κάνουν πρόβες μέχρι να προετοιμαστεί και να ανέβει η τελική παράσταση.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Αφήγηση ιστοριών:** Η δραματοθεραπεία προσφέρει στους ανθρώπους τη μοναδική ευκαιρία να εκφραστούν και να μετατρέψουν τις προσωπικές τους εμπειρίες σε αυθεντικές καλλιτεχνικές διαδικασίες μέσω του της δημιουργικότητας, χρησιμοποιώντας διάφορα εκφραστικά μέσα όπως κίνηση, ομιλία, χειρονομίες, ήχο.
- **Αποδεχτείτε το όριο:** Στα εργαστήρια της Δραματοθεραπείας, οι συμμετέχοντες έχουν την ευκαιρία να αποδεχτούν και να αναγνωρίσουν τα δικά τους όρια, χρόνους και μεθόδους. Είναι σημαντικό ο δραματοθεραπευτής να καθοδηγεί πάντα πολύ προσεκτικά τις δραστηριότητες, χωρίς ποτέ να εξαναγκάζει κανέναν. Δεν υπάρχει καμία ανάγκη να αναγκάσει τους ανθρώπους να κάνουν πάση θυσία, να τους αναγκάσει να κάνουν κάτι αμέσως. Χρειάζεται χρόνος, χρειάζεται υπομονή, χρειάζεται σεβασμός. Για τον εαυτό μας και για τους άλλους. Η δραματοθεραπεία είναι τόσο ατομική όσο και συλλογική εργασία, η οποία βασίζεται στην οικοδόμηση της επίγνωσης και συνεπώς της αποδοχής των ορίων του καθενός και των ορίων των άλλων. Σε αυτό το πλαίσιο, το όριο μπορεί ακόμη και να γίνει πλεονέκτημα: για παράδειγμα, το όριο του αναπηρικού αμαξιδίου μπορεί να μετατραπεί σε έναν καινοτόμο χορό με τα χέρια.
- **Αγκαλιάστε την ευαισθησία:** Αυτά τα εργαστήρια συχνά αγγίζουν θέματα που είναι πολύπλοκα, οικεία και δύσκολα για τους συμμετέχοντες. Οι παραστάσεις μιλούν για τις εμπειρίες των ατόμων με αναπηρία και μπορεί να συμβεί, τόσο κατά τη διάρκεια των προβών όσο και των παραστάσεων, οι συμμετέχοντες να συναντήσουν δυσκολίες, αντιδραστικότητα ή ακόμη και στιγμές κρίσης.
- **Εξατομικευμένη υποστήριξη:** Ένα πρόσθετο στοιχείο δυσκολίας μπορεί να είναι η ανομοιογένεια της ομάδας. Τα εργαστήρια θεατροθεραπείας συχνά περιλαμβάνουν μικτές ομάδες αρτιμελών ατόμων και ατόμων με αναπηρία, και τα τελευταία μπορεί να αντιμετωπίζουν πολύ διαφορετικές δυσκολίες όσον αφορά τη σωματική κίνηση, την κατανόηση και την έκφραση. Ως εκ τούτου, είναι ζωτικής σημασίας η προετοιμασία μιας παράστασης που επιτρέπει σε όλους να εκφραστούν ανάλογα με τις δυνατότητές τους και η εξασφάλιση, κατά τη διάρκεια των προβών, της υποστήριξης από άλλα άτομα ή/και εθελοντές.

05.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Ενδυνάμωση:** Κάθε σώμα έχει τη δική του ομορφιά, η οποία πηγάζει από αυτά που έχει βιώσει, από αυτά που κουβαλάει μέσα του. Η ομορφιά νοείται ως η μοναδικότητα και η ιδιαιτερότητα που αναπόφευκτα διαθέτει κάθε σώμα. Ακόμη και ειδικότερα εκείνα τα σώματα που συνήθως ορίζονται ως «διαφορετικά» έχουν μια εκρηκτική δύναμη, μια εκρηκτική ικανότητα να ανακτήσουν μια αξιοπρέπεια που πολύ συχνά αρνούνται και να γίνουν πρωταγωνιστές στη σκηνή.
- **Δημόσια παράσταση:** Αυτό που αποτελεί αναμφίβολα μια προστιθέμενη αξία της θεατροθεραπείας είναι η δυνατότητα πραγματοποίησης μιας τελικής παράστασης και έτσι να επιτραπεί στα άτομα με αναπηρία να θέσουν τον εαυτό τους στη γραμμή, να «εκτεθούν» κυριολεκτικά και να μπορέσουν να παρουσιάσουν και να αφηγηθούν τις εμπειρίες τους μπροστά στο κοινό. Σε αυτό το πλαίσιο, το χειροκρότημα γίνεται θεραπευτικό και μπορεί να δημιουργήσει ένα σημαντικό αίσθημα ικανοποίησης και αυτοεκτίμησης. Η παράσταση επιτρέπει επίσης την έκθεση από το κοινό και τα μέσα ενημέρωσης ιστοριών ζωής που συχνά παραμένουν αόρατες για τους περισσότερους, επιτυγχάνοντας την αποδόμηση πολλών από τα ταμπού που σχετίζονται με την αναπηρία.

06.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Άσκηση προθέρμανσης:** Ένα παράδειγμα προθέρμανσης περιλαμβάνει ελεύθερη κίνηση στο χώρο: ο εκπαιδευτής ζητά από τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν τη μουσική και να αφήσουν τις σκέψεις τους. Καλό είναι να ξεκινήσετε με ατομική προθέρμανση και στη συνέχεια να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να πλησιάσουν και να συναντηθούν μεταξύ τους, αρχικά με τα μάτια και στη συνέχεια με σωματική επαφή.

07.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων:** Οι δραματοθεραπευτές πρέπει να συλλέγουν τακτικά ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες. Ειδικότερα, για τα άτομα με νοητική αναπηρία, αυτό μπορεί να γίνει με την προσεκτική παρατήρηση και γνωριμία των συμμετεχόντων τόσο κατά τη διάρκεια των προβών όσο και κατά τη διάρκεια της παράστασης, καθώς και με την καταγραφή του επιπέδου συμμετοχής και της συχνότητας με την οποία συμμετέχουν στα εργαστήρια.

Ενσωματώνοντας αυτές τις κατευθυντήριες οδηγίες, οι youth workers μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη δραματοθεραπεία ως ένα ισχυρό εργαλείο για να εμπλουτίσουν την τεχνογνωσία τους και να δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον και προσβάσιμο για όλους τους συμμετέχοντες.

Ιστορικό και περαιτέρω βιβλιογραφία :

Δραματοθεραπεία

Τι είναι η δραματοθεραπεία;

Βίντεο: Τι είναι το «θέατρο που δεν είναι θέατρο»

ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

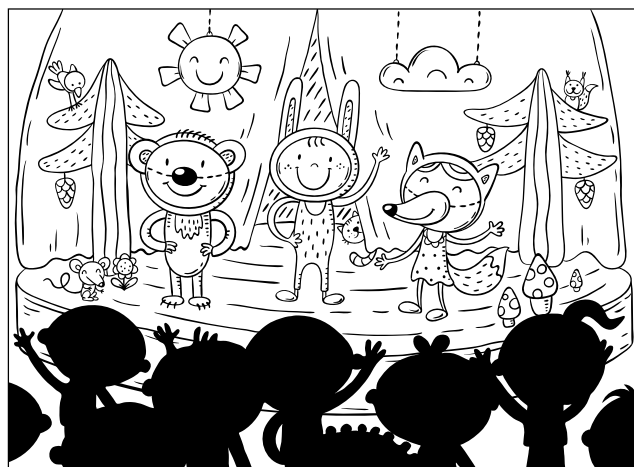

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Το θέατρο και οι παραστατικές τέχνες για παιδιά και νέους αφορούν πρακτικές αφιερωμένες στην καλλιτεχνική, πολιτιστική και εκπαιδευτική ανάπτυξη παιδιών και νέων σε όλο τον κόσμο. Οι πρακτικές αυτές εισάγουν το νεανικό κοινό σε διάφορες μορφές παράστασης, όπως το δράμα, ο χορός και η μουσική, καλλιεργώντας τη φαντασία και τη συναισθηματική νοημοσύνη.

Στόχοι της δραστηριότητας

- Ενθάρρυνση των παιδιών και των νέων να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους σε ένα ασφαλές περιβάλλον
- Προώθηση μιας βαθύτερης εκτίμησης για τις τέχνες, καθιστώντας τες ζωτικό μέρος της εκπαίδευσης και της προσωπικής ανάπτυξης των νέων.
- Ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και των διαπροσωπικών σχέσεων
- Ενίσχυση των δεξιοτήτων συνεργασίας και ομαδικής εργασίας

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

Η ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

- **Δημιουργική έκφραση:** Ενθαρρύνει την αυτοανακάλυψη και τη φαντασία, επιτρέποντας στους νέους να εκφράσουν τις σκέψεις, τα συναισθήματα και τις ιδέες τους με ποικίλους τρόπους.
- **Συναισθηματική ανάπτυξη:** Προωθεί την ενσυναίσθηση και τη συναισθηματική νοημοσύνη βοηθώντας το νεαρό κοινό να κατανοήσει και να συσχετιστεί με διαφορετικούς χαρακτήρες και εμπειρίες.
- **Ανάπτυξη αυτοπεποίθησης:** Παρέχει ευκαιρίες για δημόσια ομιλία και παράσταση, ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση σε κοινωνικές καταστάσεις.
- **Συνεργασία:** Προωθεί τη συνεργασία και τις επικοινωνιακές δεξιότητες καθώς οι συμμετέχοντες συνεργάζονται σε παραγωγές, μαθαίνοντας την αξία της συνεργασίας.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Μαθήματα & εργαστήρια:** Παρακολούθηση μαθημάτων και εργαστηρίων για να αποκτήσετε μια πρακτική προσέγγιση. Οι συμμετέχοντες μπορούν να αποκτήσουν γνώσεις από πρώτο χέρι, να υποβάλουν ερωτήσεις και να οικοδομήσουν πιθανές μελλοντικές συνεργασίες.
- **Συνεργασία:** Συνεργασία με θεατρικές ομάδες, επαγγελματίες ηθοποιούς και εκπαιδευτικούς.
- **Ανοιχτές συζητήσεις:** Παροχή ανοιχτού χώρου για τη δημιουργία νέων ιδεών, ιδίως από τους εκπροσώπους της νεολαίας.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Διαφορετική εκπροσώπηση:** Διασφαλίστε ότι οι ιστορίες που αφηγούνται και οι άνθρωποι που τις αφηγούνται αντικατοπτρίζουν ένα ευρύ φάσμα υποβάθρων, εμπειριών και προοπτικών. Αυτό περιλαμβάνει την επιλογή ηθοποιών από διάφορα φυλετικά, πολιτιστικά και κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα.
- **Προσβασιμότητα:** Εξασφαλίστε ότι οι χώροι διεξαγωγής είναι φυσικά προσβάσιμοι σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει ράμπες για αναπηρικά αμαξίδια, προσβάσιμα καθίσματα και βοηθητικές συσκευές ακρόασης. Εξετάστε το ενδεχόμενο να προσφέρετε παραστάσεις με διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα και ηχητικές περιγραφές.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Κοινωνική δέσμευση:** Συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στη δημιουργία και παρουσίαση του έργου. Διοργανώστε εργαστήρια, ανοιχτά φόρουμ και συνεδρίες ανατροφοδότησης για να ακούσετε διαφορετικές φωνές και να ενσωματώσετε τις ιστορίες και τις ιδέες τους.
- **Εκπαίδευση και κατάρτιση:** Παροχή κατάρτισης σε καλλιτέχνες και προσωπικό σχετικά με τη συμμετοχικότητα. Αυτό ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση και την ευαισθησία στις ανάγκες όλων των συμμετεχόντων και συμβάλλει στη δημιουργία ενός πιο φιλόξενου περιβάλλοντος.
- **Διαφορετικές πρακτικές πρόσληψης:** Εφαρμόστε πρακτικές προσλήψεων που δίνουν προτεραιότητα στη διαφορετικότητα σε όλους τους τομείς, από τους ηθοποιούς και τους σκηνοθέτες έως το τεχνικό προσωπικό και τους διοικητικούς ρόλους.
- **Κριτική και ανατροφοδότηση:** Δημιουργήστε πλατφόρμες κριτικής που να αναδεικνύουν θέματα συμμετοχικότητας και εκπροσώπησης στις τέχνες. Ενθαρρύνετε το διάλογο για τα θέματα αυτά εντός της κοινότητας.

05.

ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- **Προγράμματα προβολής:** Συνεργαστείτε με φιλανθρωπικά ιδρύματα και κοινοτικά κέντρα για να παρέχετε δωρεάν πρόσβαση σε μαθήματα, εργαστήρια και παραστάσεις σε πληθυσμούς με λιγότερες ευκαιρίες.
- **Συνεργασίες:** Διερεύνηση πιθανών συνεργασιών με κυβερνητικούς φορείς, όπως το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για την ένταξη περισσότερων κλάδων που σχετίζονται με την τέχνη στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών.
- **Χρηματοδότηση:** Αξιοποίηση εθνικών ή διεθνών ευκαιριών χρηματοδότησης για την ανάπτυξη σχεδίων για νέους με λιγότερες ευκαιρίες.
- **Διαμορφώστε την αφήγηση:** Δημιουργήστε μια νοοτροπία ότι οι τέχνες αντιμετωπίζουν σύγχρονα ζητήματα της καθημερινής ζωής και μπορούν έτσι να βοηθήσουν τα παιδιά στην προσωπική τους ανάπτυξη.

06.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Ξεκάθαρες πρακτικές:** Ανάπτυξη και κοινοποίηση σαφών πρακτικών σχετικά με τον κώδικα δεοντολογίας, την προστασία των παιδιών και τα πρωτόκολλα ασφαλείας. Βεβαιωθείτε ότι όλο το προσωπικό, οι εθελοντές και οι συμμετέχοντες είναι εξοικειωμένοι με αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές.
- **Ασφαλές περιβάλλον:** Δημιουργήστε ένα ασφαλές περιβάλλον με τη διεξαγωγή τακτικών αξιολογήσεων ασφαλείας των χώρων πρόβας και παράστασης. Βεβαιωθείτε ότι όλοι οι χώροι είναι απαλλαγμένοι από κινδύνους και παρέχετε κατάλληλο εξοπλισμό και υλικά που πληρούν τα πρότυπα ασφαλείας.
- **Ανοιχτή επικοινωνία:** Ενθαρρύνετε την ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ των παιδιών, των γονέων και του προσωπικού. Δημιουργήστε διαύλους για την αναφορά ανησυχιών ή περιστατικών και διασφαλίστε ότι τα παιδιά αισθάνονται άνετα να συζητούν οποιαδήποτε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια και την ευημερία τους.
- **Εκπαίδευση και έλεγχος ιστορικού:** Απαιτήστε έλεγχο ιστορικού για όλους τους ενήλικες που εργάζονται με παιδιά και παρέχετε εκπαίδευση σχετικά με την ασφάλεια των παιδιών, τις πρώτες βοήθειες και τις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης. Αυτό προάγει ένα ασφαλές και αξιόπιστο περιβάλλον.

07.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων:** Συλλέγετε και αναλύετε τακτικά τα σχόλια των συμμετεχόντων για να εντοπίζετε σημεία προς βελτίωση.
- **Αναστοχαστική πρακτική:** Αναστοχαστείτε τις δικές σας πρακτικές και αναζητήστε τρόπους για τη συνεχή ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της προσβασιμότητας.

Με την ενσωμάτωση αυτών των οδηγιών, οι υπεύθυνοι για τη νεολαία μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά το θέατρο και τις παραστατικές τέχνες ως ένα ισχυρό εργαλείο για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας τους και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος συμπεριληπτικού και προσβάσιμου για τα παιδιά και τους νέους συμμετέχοντες.

Ιστορικό και κείμενα για περαιτέρω ανάγνωση:

<https://assitej-international.org/advocacy/world-day>

<https://www.assitej-cyprus.com>

Βίντεο: 'Καλλιτεχνικές πρακτικές στην εργασία με νέους' - Γνωρίστε την ASSITEJ Κύπρου

ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Η προσέγγιση αυτή επικεντρώνεται στο να καταστούν οι παραστατικές τέχνες προσβάσιμες και χωρίς αποκλεισμούς. Ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο και ικανότητες, ενσωματώνοντας τις αρχές του καθολικού σχεδιασμού και τις πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς, ώστε να διασφαλίζεται ότι όλοι μπορούν να συμμετάσχουν, είτε ως κοινό είτε ως ερμηνευτές. Τα βασικά στοιχεία περιλαμβάνουν τη συνεργατική μάθηση, τη δημιουργία ενσυναίσθησης, τη δημιουργική έκφραση και την ευελιξία προσαρμογής στις διαφορετικές ανάγκες.

Στόχοι δραστηριότητας

- Προώθηση της συμμετοχικότητας στις παραστατικές τέχνες
- Αύξηση της ευαισθητοποίησης για την προσβασιμότητα στις τέχνες
- Προβολή προτύπων ρόλων και διαδρομών στις παραστατικές τέχνες
- Προώθηση της δημιουργικής έκφρασης και της ενσυναίσθησης

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

Τι είναι η παραστατική τέχνη σε ένα συμπεριληπτικό πλαίσιο;

Οι παραστατικές τέχνες μπορούν να αποτελέσουν ένα ισχυρό εργαλείο αυτοέκφρασης και κοινωνικής αλλαγής, ιδίως σε περιβάλλοντα χωρίς αποκλεισμούς. Δίνοντας έμφαση στη δημιουργικότητα και τη συναισθηματική έκφραση, οι παραστατικές τέχνες επιτρέπουν στους συμμετέχοντες να μοιραστούν ιστορίες, να εκφράσουν ταυτότητες και να συνδεθούν με άλλους.

Συμπεριληπτική έκφραση:

Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να αισθάνονται ότι μπορούν να εκφραστούν πλήρως, με τους διαμεσολαβητές να προσφέρουν προσαρμογές (όπως μουσική φιλική προς τις αισθήσεις, απλοποιημένη κίνηση για χορό ή τεχνικές οπτικής αφήγησης) για να προσαρμοστούν στις ατομικές ανάγκες.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Εκπαίδευση συντονιστών:** Παροχή στους συντονιστές εργαλείων και τεχνικών για προσιτή, ενσυναισθητική διδασκαλία και προσαρμοστικότητα ανάλογα με τις ανάγκες των συμμετεχόντων.
- **Ανάπτυξη δεξιοτήτων των συμμετεχόντων:** Εστιάστε στην προσαρμοστική κίνηση, την αφήγηση ιστοριών και τη δημόσια ομιλία για την ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και των εκφραστικών ικανοτήτων.
- **Εργαλεία προσβασιμότητας:** Χρησιμοποιήστε υποστηρικτικά εργαλεία όπως λεζάντες, μεγάλες εκτυπώσεις και απτικά στηρίγματα για να ενισχύσετε την προσβασιμότητα όλων των συμμετεχόντων.

03.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

- **Αντικατοπτρίστε διαφορετικές ικανότητες και ταυτότητες:** Να παρουσιάζουν άτομα που χρησιμοποιούν προσαρμοσμένες τεχνικές ή προσβάσιμες μορφές στις παραστάσεις τους.
- **Εμπνεύστε μέσω της αφήγησης:** Να περιλαμβάνουν ιστορίες που απεικονίζουν την υπέρβαση των εμποδίων, τον εορτασμό της μοναδικότητας και την υιοθέτηση της συμμετοχικότητας.
- **Δημιουργήστε σχετιζόμενες διαδρομές:** Παρουσιάστε πρότυπα που έχουν πλοηγηθεί με επιτυχία στη βιομηχανία των παραστατικών τεχνών, εμπνέοντας τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν με αυτοπεποίθηση τα ενδιαφέροντά τους για τις τέχνες.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Συμπεριληπτικές μορφές:** Ενσωματώστε εργαλεία προσβασιμότητας στις παραστάσεις, όπως διερμηνεία στη νοηματική γλώσσα, ηχητικές περιγραφές και υπότιτλους για να εξασφαλίσετε τη συμμετοχή κωφών και τυφλών θεατών.
- **Ενσωματώστε τον ενιαίο σχεδιασμό:** Εξασφαλίστε προσβασιμότητα σε αναπηρικό αμαξίδιο, προσαρμόσιμα καθίσματα, επιλογές φιλικές προς τις αισθήσεις και πολλαπλές μορφές επικοινωνίας (π.χ. οπτική, λεκτική, απτική).
- **Σχεδιάστε ευέλικτες δραστηριότητες:** Υποστηρίξτε προσαρμοστικές παραστάσεις και συνεργατική ομαδική εργασία, επιτρέποντας τη συμμετοχή σε ποικίλες μορφές.
- **Γιορτάστε τις συνεισφορές:** Ολοκληρώστε με μια παρουσίαση ή γιορτή για να αναγνωρίσετε και να τιμήσετε τη συμμετοχή κάθε συμμετέχοντα.

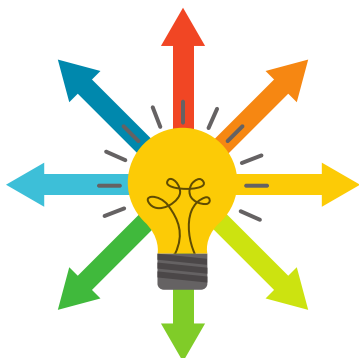
05.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Συνεργατικός σχεδιασμός:** Συνεργασία με ειδικούς σε θέματα προσβασιμότητας και την κοινότητα των ατόμων με αναπηρία για την παροχή ανατροφοδότησης σχετικά με τις παραστάσεις, ενισχύοντας την αυθεντικότητα και διασφαλίζοντας ότι το έργο ανταποκρίνεται στις διαφορετικές ανάγκες.
- **Θέστε στόχους προσβασιμότητας:** Καθορίστε σαφείς στόχους για την προσβασιμότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις απαραίτητες τροποποιήσεις στο χώρο, τις αισθητηριακές ανάγκες και την επικοινωνία.
- **Προσαρμοστικές μέθοδοι διδασκαλίας:** Αναγνωρίστε την ποικιλομορφία των αναγκών των συμμετεχόντων προσαρμόζοντας τις διδακτικές προσεγγίσεις ώστε να υποστηρίζεται η πλήρης συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων.
- **Βελτίωση με γνώμονα την ανατροφοδότηση:** Συνεχής συλλογή ανατροφοδότησης από τους συμμετέχοντες, επιτρέποντας την προσαρμογή των δραστηριοτήτων και των πρακτικών και διασφαλίζοντας ότι το έργο συνεχίζει να εξελίσσεται χωρίς αποκλεισμούς.

06.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Συλλογική δημιουργία:** Συμμετοχή καλλιτεχνών με και χωρίς αναπηρία στη δημιουργική διαδικασία και παροχή χώρου για τη διαμόρφωση των παραστάσεων από διαφορετικές οπτικές γωνίες, επιτρέποντας στους συμμετέχοντες να μοιραστούν τα μοναδικά τους ταλέντα και απόψεις.
- **Υποστηρικτικό περιβάλλον:** Παρέχετε προσβάσιμα καταλύματα, ασφαλείς χώρους και επιδιώκετε ενεργά την ανατροφοδότηση του κοινού, ώστε να προωθείται ένα φιλόξενο περιβάλλον που εκτιμά και σέβεται τις μοναδικές εμπειρίες κάθε συμμετέχοντα, ενισχύοντας την αίσθηση της κοινότητας.

07.

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

- **Πολυαισθητηριακά εργαλεία δέσμευσης:** Ενσωματώστε τεχνολογία όπως ηχητική περιγραφή, μετάφραση στη νοηματική γλώσσα και υπότιτλοι για να καταστήσετε τις παραστάσεις προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρίες.
- **Χαρακτηριστικά προσβασιμότητας επί σκηνής:** Προσθέστε ζωντανή ηχητική περιγραφή και διερμηνείες νοηματικής γλώσσας επί σκηνής, ώστε όλοι οι παρευρισκόμενοι να μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στο περιεχόμενο.

08.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Συνεργαστείτε με την Κοινότητα:** Ενεργή συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στις διαδικασίες σχεδιασμού και πρόβας. Οι γνώσεις τους μπορούν να βοηθήσουν στη διαμόρφωση των παραστάσεων και να διασφαλίσουν την ικανοποίηση των αναγκών και των προτιμήσεών τους, προάγοντας την αίσθηση της ιδιοκτησίας και του ανήκειν.
- **Εκπαιδεύστε το προσωπικό σε θέματα ευαισθητοποίησης για την αναπηρία:** Παρέχετε συνεχή εκπαίδευση στο προσωπικό και τους εθελοντές σχετικά με την ευαισθητοποίηση σε θέματα αναπηρίας και τις κατάλληλες προσαρμογές. Η εκπαίδευση αυτή θα πρέπει να εστιάζει στις τεχνικές επικοινωνίας, στις διαδικασίες έκτακτης ανάγκης και στη σημασία της συμμετοχικότητας στις παραστατικές τέχνες.

09.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Συμμετοχή της Κοινότητας:** Εμπλοκή με την κοινότητα, ενσωματώνοντας τα σχόλια της κατά τη διάρκεια των προβών για να προσαρμόσετε τις πρακτικές και να κάνετε τις παραστάσεις πιο προσιτές.
- **Αναστοχαστική πρακτική:** Ζητήστε τις απόψεις και τα σχόλια των παρευρισκομένων, ιδίως των ατόμων με αναπηρία, για να αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητα των μέτρων προσβασιμότητας και να αποκτήσετε πολύτιμες γνώσεις για μελλοντικές προλήψεις, εξασφαλίζοντας συνεχή βελτίωση και ανταπόκριση στις ανάγκες του κοινού.

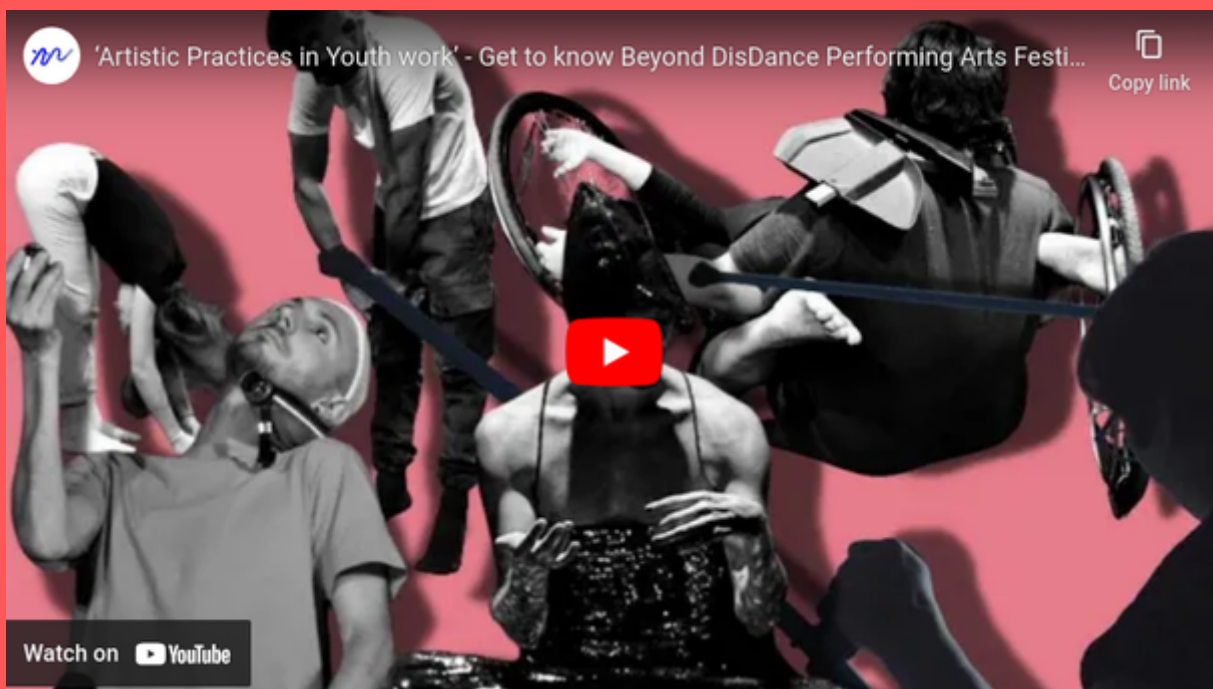
Οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας μπορούν να προωθήσουν τη συμμετοχικότητα εφαρμόζοντας αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία ασφαλών και φιλόξενων χώρων για όλα τα νεαρά άτομα, προσαρμόζοντας παράλληλα τα προγράμματα ώστε να καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες και να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση για όλους.

Ιστορικό και κείμενα για περαιτέρω ανάγνωση:

- <https://www.thinknpc.org/wp-content/uploads/2019/08/Arts-Engagement-Report-2019-web.pdf>
- https://www.youtube.com/watch?v=yIp79XtW_WE&ab_channel=EricMackall
- https://www.youtube.com/watch?v=oCgLxTSB64&ab_channel=AngelShed
- <https://theaterforinclusion.org>

Βίντεο: 'Καλλιτεχνικές πρακτικές στην εργασία με νέους' - Γνωρίστε το Φεστιβάλ Παραστατικών Τεχνών Beyond DisDance

HIP HOP AND STREET DANCING

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Το hip-hop είναι ένα καλλιτεχνικό και πολιτιστικό κίνημα που προήλθε από την γειτονιά του Νότιου Μπρόνξ στην Νέα Υόρκη στις αρχές των '70ς. **Είναι στενά συνδεδεμένο με τις κοινωνικές και οικονομικές δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι περιθωριοποιημένες ομάδες στην πόλη.** Το hip-hop αποτέλεσε εργαλείο δημιουργικής έκφρασης και λειτούργησε ως μέσο αντιμετώπισης κοινωνικών ζητημάτων μέσω της μουσικής, του χορού και των εικαστικών τεχνών. Μπορεί να συμβάλει ως ένα ισχυρό εργαλείο στην προώθηση της δικαιοσύνης και της συμπεριληπτικότητας για τους εργαζόμενους με την νεολαία και κοινωνικά ζητήματα. Τα στοιχεία του προσφέρουν τόσο διεξόδους έκφρασης όσο και θέματα για κριτικό στοχασμό.

Στόχοι δραστηριότητας

- Ενίσχυση στην κατάρτιση σχετικά με την εργασία με την νεολαία μέσω του Hip-Hop
- Προώθηση της Συμπεριληπτικότητας και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης χρησιμοποιώντας την κουλτούρα του hip-hop (το χορευτικό κομμάτι) ως εργαλείο
- Παρακίνηση της δημιουργικής έκφρασης όλων των συμμετεχόντων

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΟΥ HIP HOP.

- **Πολιτιστικό υπόβαθρο:** Η εκμάθηση της ιστορίας και της κουλτούρας του hip-hop και η αυτούσια διδασκαλία του. Το Hip-Hop είναι κομμάτι ενός μεγαλύτερου κινήματος που περιλαμβάνει μουσική, τέχνη και έκφραση. Η εργασία με το Hip-Hop είναι κοινωνική εργασία. (Βλέπε παρακάτω)
- **Συνθήματα του Hip-Hop:** 'PEACE – LOVE – UNITY – HAVING FUN' | 'EACH ONE TEACH ONE' | 'ALWAYS A STUDENT' 'ATTRACT WITH ELEMENTS – SHOW THE CULTURE'
- **Βασικά στυλ:** Η εξοικείωση με τα διαφορετικά στυλ στον χορό hip-hop όπως "breaking", "popping", "locking", "party rocking" κ.ά.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Συνεργασία:** Η συνεργασία με επαγγελματίες χορευτές/τριες και χορογράφους του hip-hop σε guest session και προγράμματα συμβουλευτικής - Καλές πρακτικές
- **Εργαστήρια και Μαθήματα:** Παρακολούθηση εργαστηρίων, διαδικτυακών μαθημάτων και σεμιναρίων για μια πιο πρακτική προσέγγιση. Εκτός από την εκμάθηση νέων δεξιοτήτων, η διαδικασία αυτή προσφέρει μια σε βάθος κατανόηση μεθοδολογιών διδασκαλίας, ομαδικών δραστηριοτήτων και συμπεριφοριστικών δυναμικών.

03.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

- **Επισκέπτες Εκπαιδευτές:** Πρόσκληση hip-hop χορευτών/τριών και χορογραφών από διάφορα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία, ώστε να διευθύνουν εργαστήρια και μαθήματα. Το να υπάρχουν αυτά τα πρότυπα και να μοιράζονται παρόμοιες εμπειρίες, μπορεί να είναι απίστευτα ενδυναμωτικό για τους νέους.
- **Τοπικά Ταλέντα:** Ανάδειξη τοπικών χορευτών και χορευτριών που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες ή κοινωνικά αποκλεισμένες ομάδες. Αυτό συμβάλλει ώστε οι συμμετέχοντες να αντιληφθούν ότι η επιτυχία είναι εφικτή σε όποιο πλαίσιο και αν ανήκουν.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Αξιολογήσεις προσβασιμότητας:** Διασφάλιση ότι ο χώρος χορού είναι προσβάσιμος σε όλους τους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με σωματικές αναπηρίες. Αυτό περιλαμβάνει ράμπες, φαρδιές πόρτες και προσβάσιμες τουαλέτες.
- **Προσαρμοσμένη χορογραφία:** Τροποποίηση των χορευτικών κινήσεων ώστε να προσαρμόζονται σε διαφορετικές σωματικές ικανότητες. Η χρήση "καθιστών" χορευτικών ρουτίνων ή εναλλακτικών κινήσεων που θα επιτυγχάνουν τους ίδιους εκφραστικούς στόχους.
- **Πολυαισθητηριακή προσέγγιση:** Ενσωμάτωση οπτικών βοηθημάτων, απτικών στηριγμάτων και σαφών ακουστικών οδηγιών για την υποστήριξη των συμμετεχόντων με αισθητηριακές διαταραχές.

05.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Πολιτιστική αναπαράσταση:** Διασφάλιση ότι οι χορευτικές ρουτίνες και η μουσική αντικατοπτρίζουν μια ποικιλία πολιτισμών και εμπειριών. Το χιπ χοπ είναι ένα παγκόσμιο κίνημα και η ενσωμάτωση διαφορετικών στοιχείων μπορεί να βοηθήσει όλους τους συμμετέχοντες να νιώσουν ότι εκπροσωπούνται.
- **Αφήγηση ιστοριών:** Η χρήση του hip-hop ως χορού για την αφήγηση ιστοριών που σχετίζονται με τις εμπειρίες των συμμετεχόντων. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει θέματα υπέρβασης δυσκολιών, πολιτιστικής υπερηφάνειας και προσωπικής ανάπτυξης.
- **Προσαρμοσμένη διδασκαλία:** Διαφορετικοί συμμετέχοντες μπορεί να χρειάζονται διαφορετικές προσεγγίσεις. Η προσαρμογή των μεθόδων διδασκαλίας ώστε να ανταποκρίνονται σε αυτές τις διαφορετικές ανάγκες, θα διασφαλίσει ότι όλοι μπορούν να συμμετέχουν πλήρως.
- **Ανατροφοδότηση και προσαρμογή:** Τακτική ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες και προσαρμογή των δραστηριοτήτων ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες και τις προτιμήσεις τους.
- **Αλληλοϋποστήριξη:** Η δημιουργία ενός κύκλου φίλων όπου οι συμμετέχοντες υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον, ενισχύοντας τους κοινωνικούς δεσμούς και τη συλλογική μάθηση.

06.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Προγραμματισμός εκδηλώσεων:** Διοργάνωση εκδηλώσεων όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να παρουσιάσουν τις δεξιότητες και τις ιστορίες τους. Αυτές οι εκδηλώσεις μπορούν να γιορτάσουν τη διαφορετικότητα μέσα στην ομάδα και να αναδείξουν τη μοναδική συνεισφορά κάθε χορευτή.
- **Συμπεριληπτικοί διαγωνισμοί:** Διοργάνωση διαγωνισμών χορού με συμπεριληπτικά κριτήρια και κατηγορίες χωρίς αποκλεισμούς όπου θα ενισχύεται η δημιουργικότητα και προσωπική έκφραση έναντι της σωστής τεχνικής.

07.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- **Προγράμματα προβολής:** Συμμετοχή σε κοινότητες που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, όπως περιοχές με χαμηλό εισόδημα, προσφέροντας δωρεάν ή χαμηλού κόστους μαθήματα και εργαστήρια.
- **Συμπράξεις:** Συνεργασία με τοπικά σχολεία, κοινοτικά κέντρα και κοινωνικές υπηρεσίες ώστε να δημιουργηθεί ένα ευρύτερο κοινό.

08.

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΟΡΩΝ

- **Προγράμματα προβολής:** Συμμετοχή σε κοινότητες που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, όπως περιοχές με χαμηλό εισόδημα, προσφέροντας δωρεάν ή χαμηλού κόστους μαθήματα και εργαστήρια.
- **Συμπράξεις:** Συνεργασία με τοπικά σχολεία, κοινοτικά κέντρα και κοινωνικές υπηρεσίες ώστε να δημιουργηθεί ένα ευρύτερο κοινό.

09.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Warm-Up and Cool-Down:** Η ενσωμάτωση κατάλληλων ρουτινών warm-up και cool-down για την πρόληψη τραυματισμών.
- **Γλώσσα χωρίς αποκλεισμούς:** Η χρήση γλώσσας που είναι περιεκτική και ενδυναμωτική, αποφεύγοντας οποιαδήποτε ορολογία που θα μπορούσε να εκληφθεί ως αρνητική ή αποκλειστική.

10.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων:** Τακτική συλλογή και ανάλυση των σχολίων των συμμετεχόντων με σκοπό τον εντοπισμό σημείων που χρειάζονται βελτίωση.
- **Στοχαστική πρακτική:** Αναστοχασμός των προσωπικών πρακτικών και η αναζήτηση τρόπων για τη συνεχή ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της προσβασιμότητας.

Με την ενσωμάτωση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τον χορό χιπ χοπ ως ένα ισχυρό εργαλείο για να εμπλουτίσουν την τεχνογνωσία τους και να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον χωρίς αποκλεισμούς και προσβάσιμο για όλους τους συμμετέχοντες.

Συμβουλές της τελευταίας στιγμής: «Πετάξτε μακριά τους εγωισμούς»
- «Κάθε γενιά φροντίζει την επόμενη»

Ιστορικό και κείμενα για ανάγνωση :

- <https://www.redbull.com/int-en/hip-hop-celebration-day>
- https://www.youtube.com/watch?v=Pvf0O_9p51o
- <https://www.discogs.com/digs/music/hip-hop-history-timeline>

Βίντεο: 'Artistic Practices in Youth work' - Get to know T.E.A.M Hip Hop Collective

ΠΑΙΔΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ - SISTEMA

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Το Sistema Cyprus είναι ένα πρόγραμμα κοινωνικής μουσικής που ιδρύθηκε το 2017 και προσφέρει **δωρεάν μουσική εκπαίδευση** σε νέους σε όλη την Κύπρο, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών, των προσφύγων και των ατόμων με λιγότερες ευκαιρίες. Μέσω των ορχηστρών, προωθεί την προσωπική ανάπτυξη, την ενδυνάμωση και την ένταξη στην κοινότητα, ειδικά σε υποβαθμισμένες περιοχές, βοηθώντας τους συμμετέχοντες να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους.

Αυτή η μεθοδολογία ενδυναμώνει τους νέους από διαφορετικά υπόβαθρα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αντιμετωπίζουν κοινωνικά και οικονομικά εμπόδια. Μέσω της συλλογικής μάθησης, της καθοδήγησης και των συστηματικών παραστάσεων, το πρόγραμμα ενθαρρύνει την προσωπική ανάπτυξη, την ανθεκτικότητα και την αίσθηση του ανήκειν.

Στόχοι δραστηριότητας

- Διασφάλιση ότι όλοι οι νέοι, ανεξάρτητα από το υπόβαθρο ή τις ικανότητές τους, αισθάνονται ευπρόσδεκτοι και αποδεκτοί στη μουσική εκπαίδευση.
- Υποστήριξη των νέων στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της συνεργατικής μουσικής δημιουργίας.

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

- **Ιστορικό:** Περιγράψτε την ιστορία και την κουλτούρα των ορχηστρών για την παροχή **συμπεριληπτικής μουσικής εκπαίδευσης**, ενδυναμώνοντας τη νεολαία ανεξάρτητα από το υπόβαθρο. Δώστε έμφαση σε αξίες όπως η κοινότητα, η συνεργασία και η μουσική εξειδίκευση.
- **Βασικές τεχνικές:** Μέσω των ορχηστρών, οι νέοι σχηματίζουν μια **κοινότητα** και μαθαίνουν να **εκφράζονται** μέσω της δύναμης της μουσικής. Προωθήστε τη γνώση σχετικά με τις ορχήστρες και δημιουργήστε έναν άνετο χώρο για εξάσκηση με μουσικά όργανα.
- **Βασικές αρχές:** Μάθηση χωρίς την πίεση του να παίζεις μόνος σου. Όλοι πρέπει να έχουν την ευκαιρία να μάθουν ένα όργανο και να εκφραστούν με τα όργανα και τη μουσική τους. Είναι μια μεγάλη οικογένεια όπου τα παιδιά βοηθούν, υποστηρίζουν και διδάσκουν το ένα το άλλο.

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Εκπαίδευση:** Παρακολουθήστε εκπαιδεύσεις για την προώθηση της **πολιτιστικής ευαισθητοποίησης** και της συμμετοχικότητας, βοηθώντας στην κατανόηση και προσαρμογή των διαφορετικών πολιτιστικών και κοινωνικών αναγκών.
- **Περιστασιακές παραστάσεις:** Οι παραστάσεις σε πραγματικές συνθήκες, προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία να αναπτυχθούν προσωπικά, να ξεπεράσουν το σκηνικό φόβο, να συνεργαστούν υπό πίεση και να γιορτάσουν τα **συλλογικά επιτεύγματα**.

03.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

- **Θέματα εκπροσώπησης:** Προτεραιότητα στην πρόσληψη μεντόρων και εκπαιδευτών που **αντικατοπτρίζουν την ποικιλομορφία** της κοινότητας, επιτρέποντας στους νέους να δουν τον εαυτό τους στα πρότυπα τους.
- **Στο Sistema Cyprus,** οι δάσκαλοι και οι μεγαλύτεροι μαθητές χρησιμεύουν ως πρότυπα. Οι ιστορίες επιτυχίας, όπως οι υποτροφίες μουσικής, αναδεικνύουν τον αντίκτυπο της αφοσίωσης και της υποστήριξης της κοινότητας, παρακινώντας όλα τα μέλη.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Συμπεριληπτικές Δραστηριότητες:** Σχεδιάστε προσεκτικά τις δραστηριότητες ώστε να μπορούν να προσαρμοστούν σε διάφορες ικανότητες, γλώσσες και στυλ μάθησης. Ενθαρρύνετε επίσης την υποστήριξη από ομότιμους για να εκτιμήσετε τα δυνατά σημεία που φέρνει ο καθένας στην ορχήστρα.
- **Προσβάσιμες τοποθεσίες:** Με την επιλογή χώρων που είναι εύκολα προσβάσιμοι με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, προσβάσιμοι σε αναπηρικό αμαξίδιο και κοντά στις κοινότητες, το πρόγραμμα καταργεί τα φυσικά εμπόδια που μπορεί να εμποδίσουν τη συμμετοχή.

05.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Πολιτιστική αναπαράσταση:** Αναγνωρίζοντας το πλούσιο υπόβαθρο που φέρνει κάθε μέλος. Αυτή η **ποικιλομορφία** αντικατοπτρίζεται επίσης στις μορφές διδασκαλίας και στις εκδηλώσεις της κοινότητας.
- **Δέσμευση:** Με τη χρήση ποικίλων μουσικών ειδών, το πρόγραμμα σπουδών γίνεται κατανοητό σε ένα **ευρύτερο ακροατήριο**, ενισχύοντας τη δέσμευση και το ενδιαφέρον. Η ποικιλομορφία των μουσικών στυλ ενισχύει επίσης την πολιτιστική ευαισθητοποίηση και εκτίμηση μεταξύ των συμμετεχόντων.
- **Συλλογική σύνθεση:** Ενθαρρύνετε τους μαθητές να **συνδημιουργήσουν συνθέσεις** ή να αναδιατάξουν κομμάτια, δίνοντάς τους τον έλεγχο της διδακτέας ύλης και επιτρέποντάς τους να ενσωματώσουν τις πολιτιστικές επιρροές και τη δημιουργικότητά τους στη μουσική.
- **Γλωσσική υποστήριξη:** Παρέχετε μεταφράσεις, οπτικά βοηθήματα και **απλοποιημένες οδηγίες** για να βοηθήσετε τους μαθητές που μπορεί να μην είναι φυσικοί ομιλητές να εμπλακούν πλήρως με το πρόγραμμα σπουδών.
- **Πολιτιστικές ανταλλαγές:** Φιλοξενήστε **μουσικούς από διαφορετικά υπόβαθρα** για να διδάξουν ή να εμφανιστούν, εκθέτοντας τους μαθητές σε διάφορες μουσικές παραδόσεις και διευρύνοντας την κατανόησή τους για τις παγκόσμιες μουσικές κουλτούρες.

06.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Παρουσίαση του πολιτισμού:** Οι τακτικές εκδηλώσεις, όπως οι παραστάσεις και οι συγκεντρώσεις της κοινότητας, παρέχουν την ευκαιρία να αναδειχθούν οι διαφορετικές καταβολές των συμμετεχόντων, φέρνοντας κοντά οικογένειες και κοινότητες για να γιορτάσουν ο ένας τον πολιτισμό του άλλου μέσω της μουσικής.
- **Πολιτιστικές παραδόσεις:** Η αναγνώριση πολιτιστικών εορτών και ορόσημων μέσω της μουσικής, των παραστάσεων και των εκδηλώσεων προάγει ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον όπου η κληρονομιά όλων γίνεται σεβαστή και αποδεκτή.

07.

ΠΡΩΘΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- **Άρση των εμποδίων:** Είτε πρόκειται για οικονομικά, γεωγραφικά ή κοινωνικά εμπόδια. Για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων μπορούν να εφαρμοστούν υποτροφίες, υποστήριξη μεταφοράς και ευέλικτα ωράρια.
- **Κοινωνικές συνεργασίες:** Η συνεργασία με τοπικές οργανώσεις για άτομα με λιγότερες ευκαιρίες βοηθά στην προσέγγιση περισσότερων συμμετεχόντων, επεκτείνει τον αντίκτυπό της και διασφαλίζει ότι κανείς δεν αποκλείεται από τα οφέλη της μουσικής εκπαίδευσης.

08.

ΑΞΙΟΠΟΙΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ

- **Εργαλεία μάθησης:** Η παροχή ψηφιακών εργαλείων επιτρέπει σε όσους έχουν περιορισμένους πόρους να συνεχίσουν να μαθαίνουν και εκτός των μαθημάτων. Τα διαδικτυακά σεμινάρια, οι εφαρμογές και οι πηγές πολυμέσων καθιστούν τη μουσική εκπαίδευση προσιτή και διαδραστική.
- **Προσωπική υποστήριξη:** Η τεχνολογία βοηθά τους εκπαιδευτές να προσαρμόσουν το περιεχόμενο στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες και επιτρέπει σε κάθε μέλος να προχωρήσει με το δικό του ρυθμό. Τα ψηφιακά εργαλεία επιτρέπουν επίσης την ανταλλαγή πόρων και καθιστούν τη μάθηση πιο ελκυστική και προσαρμοστική.

09.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Ασφαλεία στο χώρο:** Διασφαλίστε ότι όλοι οι χώροι και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται είναι ασφαλείς, σταθεροί και προσβάσιμοι για τους συμμετέχοντες όλων των ικανοτήτων, με τακτικούς ελέγχους για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων.
- **Συναισθηματική ευημερία και ένταξη:** Δημιουργήστε ένα συμπεριληπτικό και με σεβασμό περιβάλλον, χρησιμοποιώντας θετική γλώσσα που εκτιμά τις ικανότητες κάθε συμμετέχοντα και ενισχύει την αίσθηση της κοινότητας και του ανήκειν.

10.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Περιοδική αξιολόγηση:** Οργάνωση τακτικών αξιολογήσεων των δραστηριοτήτων και των έργων για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων, τον εντοπισμό τομέων για βελτίωση και τη συλλογή ανατροφοδότησης από όλους τους συμμετέχοντες.
- **Συνεχής εκπαίδευση:** Εφαρμογή προγραμμάτων επανεκπαίδευσης και κατάρτισης για το προσωπικό και τους συμμετέχοντες, με βάση τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και των προσεγγίσεων και τη διατήρηση υψηλών προδιαγραφών του έργου.

Με την ενσωμάτωση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι youth workers μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την παιδική ορχήστρα ως ένα ισχυρό εργαλείο για να εμπλουτίσουν την τεχνογνωσία τους και να δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό και προσβάσιμο περιβάλλον για όλους τους συμμετέχοντες.

Ιστορικό και έγγραφα για περαιτέρω ανάγνωση:

<https://www.sistema-cyprus.com/sistema-cyprus/>

Βίντεο: 'Καλλιτεχνικές Πρακτικές στην Εργασία Νέων' - Γνωρίστε το 'SISTEMA CYPRUS'

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ - Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ **BANDA RULLI FRULLI**

Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας

Οι συμπεριληπτικές ορχήστρες έχουν ως στόχο να κάνουν τη μουσική προσιτή σε όποιον θέλει να συμμετάσχει, ανεξάρτητα από το επίπεδο ικανοτήτων, την ηλικία και τις προηγούμενες μουσικές γνώσεις. Οι ενταξιακές ορχήστρες βασίζονται σε μια ανθρωποκεντρική μεθοδολογία που δίνει έμφαση στη διαβούλευση και τη συνεργασία με κάθε άτομο, προκειμένου να αρθούν τα εμπόδια που εμποδίζουν τους μουσικούς με αναπηρία να αποδώσουν τον καλύτερο εαυτό τους.

Σε αυτό το φυλλάδιο, θα εξερευνήσουμε την περίπτωση της Banda Rulli Frulli για να κατανοήσουμε τι είναι μια συμπεριληπτική ορχήστρα και πώς λειτουργεί.

Στόχοι δραστηριότητας

- Ανάπτυξη της αίσθησης του ρυθμού, της μουσικής και του συντονισμού των κινήσεων του σώματος
- Διαχείριση του ρυθμού ατομικά και ομαδικά
- Ανάπτυξη της συγκέντρωσης και του αυτοελέγχου
- Προώθηση της κοινωνικοποίησης και της ένταξης
- Συγκράτηση και διαχείριση έντονων συναισθημάτων και παρορμήσεων και μετατροπή τους σε δημιουργική ενέργεια
- Να βιώσουν τόσο την αίσθηση της κοινότητας όσο και την αναγνώριση του ρόλου τους στην ομάδα

ΟΔΗΓΙΕΣ

01.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ

- **Ιστορικό:** **Banda Rulli Frulli** γεννήθηκε στο Finale Emilia (Ιταλία) τον Σεπτέμβριο του 2010 από μια ιδέα του **Federico Alberghini**, ο οποίος ήταν δάσκαλος ντραμς σε ένα τοπικό σχολείο που συνδέεται με την υπηρεσία παιδικής νευροψυχιατρικής. Στόχος του ήταν να δημιουργήσει μια μπάντα που θα έπαιζε αυτοκατασκευασμένα κρουστά όργανα από την ανακύκλωση απορριμμάτων, στην οποία θα συμμετείχαν αγόρια και κορίτσια διαφορετικών ηλικιών και με διαφορετικά επίπεδα ικανοτήτων. Ξεκινώντας από την από κοινού δημιουργία αντισυμβατικών κρουστών οργάνων, η μπάντα σύντομα γίνεται πραγματικός προωθητής της συνεργασίας και της κοινωνικότητας, μεταξύ παιδιών, γονέων, δημιουργώντας ισχυρούς δεσμούς, αίσθημα αλληλεγγύης και αίσθημα του ανήκειν.
- **Βασικές τεχνικές:** Η μουσική είναι το εργαλείο για να είμαστε μαζί, να δημιουργούμε και να καταρρίπτουμε τα εμπόδια της διαφορετικότητας.
- **Βασικές αρχές:**
- «Η μπάντα είναι η μπάντα». Δεν υπάρχουν σολίστες, δεν υπάρχουν στοιχεία που ξεχωρίζουν από τα άλλα, αλλά είμαστε όλοι ίσοι και ο καθένας δίνει τη συμβολή του με απόλυτη αφοσίωση.
- Όταν παίζουμε, δουλεύουμε, μένουμε μαζί, δεν υπάρχει κανένα εμπόδιο μεταξύ των παικτών, παρά τις διαφορετικές ικανότητές τους: αυτό είναι που κερδίζει τις καρδιές όσων μας συναντούν και καταρρίπτει κάθε προκαταλήψεις» - Federico Alberghini (διευθυντής της μπάντας Rulli Frulli).

02.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

- **Συνεργασία:** Καλές πρακτικές: Συνεργασία με επαγγελματίες μουσικούς και τεχνικούς εμπειρογνώμονες στην κατασκευή οργάνων για συνεδρίες επισκεπτών και καθοδήγηση.
- **Τακτικές παραστάσεις:** Οι εμφανίσεις με επαγγελματίες μουσικούς σε τοπικά φεστιβάλ και συναυλίες προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία να αναπτυχθείτε προσωπικά, να ξεπεράσετε το σκηνικό φόβο και να συνεργαστείτε υπό πίεση.

03.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

- **Συμπεριληπτικές δραστηριότητες:** Οι κύριες δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε αυτή τη μεθοδολογία είναι: εργαστήρια κατασκευής οργάνων, πρόβες και συναυλίες. Σχεδιάστε προσεκτικά αυτές τις δραστηριότητες ώστε να μπορούν να προσαρμοστούν σε διάφορες ικανότητες, γλώσσες και μαθησιακά στυλ. Ενθαρρύνετε επίσης την αλληλοϋποστήριξη για να εκτιμήσετε τα δυνατά σημεία που ο καθένας φέρνει στην ορχήστρα.
- **Η επικοινωνία είναι ζωτικής σημασίας:** Δώστε χώρο και φωνή στις ανάγκες των διαφορετικών ανθρώπων και δώστε πολύ μεγαλύτερη έμφαση στον προγραμματισμό. Κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων κατασκευής οργάνων, των προβών και των συναυλιών είναι σημαντικό να μοιράζεστε με όλους τους παίκτες βασικές πληροφορίες πρόσβασης, όπως: πού βρίσκονται οι ανεγκυστήρες και οι είσοδοι των επιπέδων, πού είναι ο χώρος στάθμευσης, λεπτομέρειες για το ξενοδοχείο. Αυτή η σαφήνεια στην επικοινωνία και η προσοχή στις ανάγκες του καθενός επιτρέπουν στους εκτελεστές να επικεντρωθούν στη μουσική και να αποδώσουν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους.
- **Προσβάσιμες τοποθεσίες:** Επιλέξτε χώρους που είναι εύκολα προσβάσιμοι με τα μέσα μαζικής μεταφοράς, προσβάσιμοι σε αναπηρικό αμαξίδιο και κοντά στις κοινότητες. Επιπλέον, προβλέψτε εύλογες προσαρμογές, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν αλλαγές στο φωτισμό μιας παράστασης, προσαρμοσμένα καθίσματα ή πρόσθετη βοήθεια με τις ρυθμίσεις ταξιδιού. Ρωτώντας απλώς τους συντελεστές για τις ανάγκες τους, η συζήτηση γύρω από την αναπηρία γίνεται ανοιχτή και μπορεί να μειωθεί το στίγμα ή ο φόβος.

04.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

- **Κατασκευή μουσικών οργάνων:** Η κατασκευή κρουστών οργάνων από απορριπτέα υλικά ενισχύει δεξιότητες όπως η φαντασία, οι χειρωνακτικές δεξιότητες και η συνεργασία με άλλους στην έρευνα και τον πειραματισμό. Αυτή είναι μια ουσιαστική στιγμή για τη δημιουργία τόσο νέων πραγμάτων όσο και - ταυτόχρονα - ενός ισχυρού δεσμού, διαλόγου και κατανόησης με τους άλλους.
- **Εναρμόνιση των ήχων:** Κάθε μουσικός καλείται να αναζητήσει τον δικό του ήχο, να τον μοιραστεί και να τον συντονίσει με αυτόν των άλλων. Η ορχήστρα επιτρέπει στον καθένα να αναζητήσει τη δική του πρωτότυπη συμβολή, ενώ παράλληλα εκτιμά την ενσωμάτωση και την εναρμόνιση όλης της διαφορετικότητας.
- **Ανταλλαγή εμπειριών από την πραγματική ζωή:** Η ζωή της ορχήστρας αποτελείται από πρόβες, εκδρομές με λεωφορείο, παραστάσεις: αυτές παρέχουν αρκετές ευκαιρίες για την εμπειρία της αυτονομίας. Η ίδια η ορχήστρα γίνεται μια οικογένεια, μια μικρή κοινότητα για τα μέλη της.

05.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΕΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- **Προγράμματα ενημέρωσης:** Απευθυνθείτε κοινότητες που έχουν λιγότερες ευκαιρίες, όπως περιοχές με χαμηλό εισόδημα, προσφέροντας δωρεάν ή χαμηλού κόστους μαθήματα και εργαστήρια.
- **Συμπράξεις:** Συνεργαστείτε με τοπικά σχολεία, κοινοτικά κέντρα και κοινωνικές υπηρεσίες για να προσεγγίσετε ένα ευρύτερο κοινό.

06.

ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ

- **Ενδυνάμωση:** Η μπάντα αποτελεί μια εμπειρία ικανή να δημιουργήσει ευημερία, να ενεργοποιήσει κρυφές ή άγνωστες δεξιότητες, **να ενισχύσει την ποικιλομορφία** χωρίς να ομογενοποιεί και να τυποποιεί. Η ευημερία αφορά όλους, χωρίς διακρίσεις. Το να παίζεις από κοινού είναι μια όμορφη και εμπλουτιστική εμπειρία - «Με κάνει να αισθάνομαι καλά», «Μπορώ να εκφραστώ στο έπακρο», «Όταν είσαι στο συγκρότημα μπορείς πάντα να είσαι ο εαυτός σου» - είναι μερικά από τα σχόλια των μελών του.
- **Δημόσια εμφάνιση:** Οι κοινές εμφανίσεις «είναι πάντα ένα είδος πάρτι» - επιτρέποντας σε όλους να ενταχθούν εύκολα στην ομάδα, να δεθούν με νέους φίλους, μεγαλύτερους ή νεότερους, περισσότερο ή λιγότερο ικανούς. Η κοινή παράσταση είναι επομένως μια στιγμή μεγάλης χαράς και μια μοναδική ευκαιρία **να γιορτάσουμε τα συλλογικά επιτεύγματα.**

07.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑ

- **Συμπεριληπτική γλώσσα:** Χρησιμοποιήστε γλώσσα που είναι περιεκτική και ενδυναμωτική, αποφεύγοντας οποιαδήποτε ορολογία που θα μπορούσε να εκληφθεί ως αρνητική ή αποκλειστική.

08.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗ

- **Ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων:** Συλλέγετε και αναλύετε τακτικά τα σχόλια των συμμετεχόντων για να εντοπίζετε σημεία προς βελτίωση.
- **Αναστοχαστική πρακτική:** Αναστοχαστείτε τις δικές σας πρακτικές και αναζητήστε τρόπους για τη συνεχή ενίσχυση της συμμετοχικότητας και της προσβασιμότητας.

Με την ενσωμάτωση αυτών των κατευθυντήριων γραμμών, οι youth workers μπορούν να αρχίσουν να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τη μουσική και τη μεθοδολογία των ορχηστρών χωρίς αποκλεισμούς ως ένα ισχυρό εργαλείο για να εμπλουτίσουν την τεχνογνωσία τους και να δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό και προσβάσιμο περιβάλλον για όλους τους συμμετέχοντες.

Ιστορικό και έγγραφα για περαιτέρω ανάγνωση:

- <https://www.bandarullifrulli.com/>
- <https://www.classical-music.com/articles/disability-in-classical-music-orchestras>

Βίντεο: «Καλλιτεχνικές πρακτικές στην εργασία με νέους» - Γνωρίστε το Rulli Frulli, έναν πολύ πρωτότυπο τρόπο να κάνεις μουσική.

